

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KOZLÖNY.

HIRDETESI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többesről hirteté-
nénel olcsóbb. Nyiltter
sora 25 kr. Belyegdíj min-
den hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

Megjelenik minden kedden.

Egyes szám ára 15 kr.

Megyénk ifjusága.

z érettebb ifjuságot értjük. A nevelés alatti, nem hivatott még arra, hogy a közéletben szerepeljen. Ez csak készül ezen célra. Az egyetemi polgárnak ellenben kötelessége kitüntetni, mily reményekre jogosít. Ki kell mutatnia, miért volt Budapesten vagy Bécsben az univerzításon? Azért-e, hogy csak indexet hozzon haza, vagy tudományt? Azért-e, hogy távol levén, visszatértekor kedvesebb legyen; vagy hogy távollétében tapasztalati okulással utólag igazolja? Ex ungue leonem.

Jogosult kérdések, melyekre nem lehet általában igenlőleg felelni.

Mit tesz nálunk a fiatalabb nemzedék?

Mulatságok rendezésén kívül nincs is életideálja. Minden farsangon rendez egy egy ifjusági bált, aztán: huja! Ha néha napján műkedvelői előadás tartatik: azt se ők rendezik, ahhoz se ők szolgáltatják a főkongingent, hanem a már idősebbek. Egyetük, a hol a jövő oroszlánok — mint a deák példaszó tartja — körmeiket kimutathatnák, igaz, hogy nincsenek. De hát ezek nem is hiányzanak nekik; mert ha nélkülöznek, meg is teremtenék azokat. Hát talán a szaktanulmányok abszorbeálják egész idejüket?

Nem biz a! Mutatja a sok felig végzett fiatal ember.

Decembertől farsang végeig itthon futják az egyetemi pályát. Legfőlegb négyesek és kottionok rendezésében exszcellálnak. Van ugyan kivétel is és ez annál nagyobb tiszteletet érdemel, mert nálunk e részben a kivétel — a szabály.

Talán nincs tehetségük?

Ezt épen nem mondhatni; ez igaztalan vád lenne.

Hát hol a hiba?

Nincs tettejük, kitartásuk; nincsenek ideáljaik.

Akármi fele mozzanatot vet föl szinre, unalmaságig egyenletes közéletünk: ők érintetlenül maradnak. Legyen az megyei vagy városi közgyűlés, gazdasági kiállítás, könyvtári szervezkedés, iskolai vizsgálat: ők mindig csak pár tagú küldöttség által vannak képviselve — ha vannak. Nem ihli meg őket semmi.

Hát talán a társas élet megeléjénítésére koncentrálják egész erejüket?

Ezt ha állítanók is, megcáfolnák a szalonhölgyek.

Megmondtuk nagyjából azt, ami kellene, hogy érdekelle őket, de nem érdekli. A pozitívumot, hogy: mi is érdekli hát őket tulajdonképen? — nem mondjuk meg.

Nem pedig azért, mert általánosságban szólván, a kivételek iránt igazságtalanok lehetnénk. Még azért sem mondunk azt ki, mert úgy látszik hogy a zombori egyetemi kör, ha az előjelek nem csálnak, kedvező prognosztikon egy szebb jövő, egy új és biztatóbb ifjusági éra iránt.

Máshol a szünidő beálltával a vidéki várost egész új, friss pezsgés rezgi át. A családok örülnek, hogy a világlátott fiatal fővárosi deiglenes polgárok, külső és belső műveltségük egész fényét üdítő napként rálövelik a serdülő nővilágra. Az öreg urak látnak, hallanak, éreznek maguk körül új, sokat ígérő faiskolát, melynek minden ága rakva van az ügyzeret, tudomány, lelki finomság pirkadó gyümölcseivel. A társas élet, mintha pezsgőport löveltek volna bele, habzik, gyöngyözik; a hév nyár dacára kitavasodik.

Most kérjük, ki veszi nálunk észre, hogy az arany fiatalság világvárosi tanulmányúttjáról visszazsál az anyakasba?

Legfőlegb a cukrázat, söröző, majális, park, lát közülük itt-amott két-három főből álló cso-

portocskát. Mert az igazán ritka, aki valamely családhoz szegődnek s azt és magát élvezve és élveztetve szórakoztatná.

Hát az index, szigorlat, diploma hányadán van? Annak a zálogház, prolongáció és ekszekució a megmondhatója.

Nem is áll rosszul annak a galambösz öreg urnak, mikor a Körben előre nemet bólintgatva kérdezi a költővel:

»Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága?»

Egy érdekes fegyelmi ügy.

A rendség tetten ért egy helybeli lakost, midőn az utcán zsidóellenes nyomtatványokat a falakra ragasztott. Az e tárgyban kibocsájtott kormányrendeletnek fogva, Gruber alkaptány, mint a főkaptány távollétében a kaptányosság vezetője, az esetet a polgármesternek rögtön személyesen bejelentvén, ugyanakkor szóval a polgármester által felhivatott, hogy az ügyet a kir. járásbíróshoz tegye át.

Gruber alkaptány azonban a büntető törvény 172. §-ából kiindulva, nem lévén arról meggyőződve, hogy a járásbíróshoz az ügy eltárgyalására valóban illetékes-e, az ügyet nem a kir. járásbíróshoz, hanem a kir. ügyészséghez tette át, annyival inkább, mert tudomása volt arról, hogy ugyanazon tettes ellen a kir. ügyészségnél már egy hasonló más ügy is folyamatban van. — Azonban ettől eltekintve, már csak azért sem érezhette magát indítatva, az ügyet a polgármester utasítása szerint elintézni, mert mint a kaptányi hivatal vezetője, a rendség teendőiben saját felelősségére és ö. állón járulván el, jobb meggyőződése ellenében a polgármester nézetét — önérték ember és becsületes tisztviselő léte — nem is követhette.

Nos tehát ez képzeli a címet, mely miatt Gruber alkaptány a fent előadottakat követő napon egy polgármesteri ukázt kapott, mely szerint ellene a törvényben megszabott kötelesség és a felelőssége iránti engedelmség megszegése miatt a fegyelmi vizsgálat elrendeltetik. — Ha magyar nyelven nem lett volna szerkesztve, azt hinné az ember, hogy a polgármesteri határozat Oroszországban látott napvilágot.

A közigazgatási bizottság — Gruber felelőssége folytán — az ügyet felülvizsgálván, Dobák béla kir. ügyész érélyes felszólása után, melyben Gruber eljárását feltétlenül helyeselte, és Barthol József bizottsági tag indítványára, ki is az indokolásban Gruber eljárását dicsőre méltónak jellemezte: a polgármesternek a vizsgálatot elrendelő határozatát feloldotta, oly indokolással, miszerint a nevezett tisztviselő olyamit el nem követett, minélhogya az 1876. VII. t. c. 1. § a alapján ellene a fegyelmi vizsgálat elrendelhető lenne.

Igaz ugyan, hogy e közigazgatási bizottsági határozat a hivatalos tekintélyben és erkölcsi érzelvényben méltatlanul megtámadott alkaptány urnak satis factiót nyújt, de a közérdek szempontjából ezzel sem a közvélemény, sem annak hivatott képviselője — a sajtó — be nem érheti. A közönség joggal megkövetelheti azt, hogy a hivatását kötelességszerűleg és híven betöltő tisztikar, ha már a kellő elismerésben nem is részesül főnöke részéről, legalább ne zaklattassék minden alap nélkül; mert tudvalevő dolog az, hogy mi sem árt jobban a hivatalos ügymenetnek, mint a tisztviselő méltatlan zaklatása, felelősségük részéről. És hol a garancia, hogy hasonló esetek ismétlődni nem fognak, ha csak Hoffmann ur be nem látja, hogy természeténél és modoránál fogva nem polgármesternek való?

Egy polgár.

Ó-Kanizsa, 1882. év aug. hó.

Azt kérdezéd tőlem, hogy mint áll a polgári iskola ügye?

Az egész dolog lefolyása a következő. Van itt egy ide való születésű fiú, (B. . . . I. . . .) nevű, ministert szántiszt, ki egyuttal vizsgált tanár is. A balpárt 5 általa dolgoztatott ki egy tervet a polgári iskola felállításáról. A terv több példányban az idei januárban érkezett. Eleinte mohón kapták, de mikor látták, hogy az épület 10—12 ezer forintba kerül és az évi költség 5—6 ezerre rúg, szépen bevonták a vitorlákat, és most már kísérletes mély hallgatás van mindenütt. De érdemleges beszélés tárgyát a dolog tudtommal csak egy esetben képezte, mikor (B. . . .) ez idei busvétkor itt lenn volt Budapestről. En nem igen hallottam a dolgot emlegettetni; némelykor ugy szóba jött, de csak pár megjegyzés után ismét levétetett a beszélés tárgyai közül. Azt határozottan tudom, hogy az iskola-székben nem volt még szó sem róla. De akkor következőleg a képviselő testületben sem képezhetette megbeszélés tárgyát.

Olyan formán is hallottam őket spekulálni, hogy majd a kormány fogja felállítani, vagy legalább segélyezni. Azonban azt ők maguk is tudhatják, hogy arra kevés reményök lehet, tévén ők, a kormány ut-

jába annyi nehézséget és akadályt, a mennyit csak tehettek.

Azt pedig, hogy a mi képviselőnk annyi pénz adjon ki iskolára mint a mennyibe a polgári iskola kerülne: hogy ezt a kanizsaiak hajasan megérthetik, kétkelkedem, de kopasz is bajos lesz megvárniok. Mert itt az a jelszó: majd mi megmutatjuk mennyi pénzt tudunk a városnak megtakarítani. Különböző előbb való dolguk is volna, mikor iskoláink mind olyan nyavalyás állapotban vannak, hogy azokat kellene előbb rendbe hozni, kit renoválni, kit újra építeni. Aztán mikor a hatodik osztályba 10—12 gyerek van, könnyű kiszámítani mennyi jutna a polgári iskolára. Azt sem bírják elvégezni a mit a hat osztályban kellene, mert előbb kimaradnak, hát honnan vennék a polgári iskolára a gyerekeket.

Ezek az urak legalább 10 év óta nem tettek semmit az iskolák célszerűbbé alakítására — a mint a status quóból lehet következtetni — és most egyszerre olyan nagyot akarnak haladni. Lenne akkor nyomorult boeskorunk, főtös dolmányunk és elégán hálósipkánk, ha Kanizsán polgári iskola lenne.

En azt tartom a hangulatból, hogy az illető, aki a Bácskában a polgári iskoláról szóló hírt világgá bocsátotta, piszkálni akarta őket, hogy tegyenek már valamit.

Legnagyobb biztosítéka és némi reményesillaga a polg. iskola megtermésének: egy házasulandó fiatal ember, aki a szövívők egyikének sógora lenni készülődik. Az is mellette szól a polg. iskolának, hogy egy különben önzetlen hazafi szeretné fundusát az alá jó áron eladni a községnek. Ha ez a két tényező nem csinálja meg a polg. iskolát: akkor te, meg én, meg mi ugyan nem csináljuk meg. Servus!

Csiki.

Szenttamás, 1882. augusztus 6.

Térintelese szerkesztőség!

Nem mulaszthatom el b. lapjával azon örvendetes eseményt tudatni, mely mai nap községünkben történt. Néhány hónap előtt vesztettük el mindannyiunk által tisztelt jó plébánosunkat ft. Szijártó Istvánt, kinek halála után az egész község azonnal elhatározta, hogy nt. Matoss János urat, ki már 5 éve itt segítkezve az öreg ur mellett, mindenki szeretetét, barátságos modora, pontos és lelkiismeretes hivatala teljesítése által annyira megnyerte, hogy egyhangulag őt öhajtották jövő jó plébánosunknak. Ezen öhajukat egy alázatos kérvényben nyújták be fm. bibornok érsek urnak, kérve, tenné be nt. Matoss urat a hármaskandidátióba.

Hosszu várakozás után végre ma volt a választás. Nagyságos Szulik József ó-becsei plébános prépost ur, mint érseki biztos megjelent nálunk. 10 órakor a templom zsúfolásig telve hívőkkel, kik a megtartandó Veni sanctét nagy lelkesedéssel énekelve, utána sz. misét hallgatva, mind kérték a Mindenhatót, teljesítse öhajukat s kérésüket, hogy nt. Matoss ur lenne a kandidátióba s őt, kit 5 éven át mind segédleikésként szerettek, ezental mint plébánosukat, valódi lelkiatyjukat tarthassák meg.

A sz. mise után a 40 hitközségi tagok egyik fiasztályba mentek, hova a nagyságos érseki biztos ur, nt. Matoss urallovettek, hogy megejtsék a választást. A nép sokasága sem oszlott szét mint máskor, hanem az iskola előtt csoportosult, várva-várta mit hoz a közel jövő.

A nt. prépost ur röviden szólott s átnyújtá a kandidációt magában foglaló levelet a világi elnöknek; ki remegő kézzel a legnagyobb csend és várakozás mellett töré fel a pecsétet s olvasá fel a fm. bibornok érsek urnak által kegyesen megejtett kandidációt.

Midőn az első nevet „nt. Sinkó ur“ olvasta, nagy csend s várakozás; a 2-ik „nt. Garay ur“ folytatott csend; a 3-ik végre „nt. Matoss ur“ agyvelőt rázó éljen szakitá meg az eddig tartó csendet, melyet az osztályon kívül álló néptömeg szünni nem akaró éljenekkel folytatott.

A megválasztott új plébános most megható rövid beszédben köszönte meg hűveinek benne helyezett bizalmukat s mint eddig ugy ezután is baráti szeretetükbe ajánlta magát. Beszédét könnyes szemekkel végzé és sok szem az öröm érzé által nedvesedett meg.

Délután a világi elnök vezetése mellett a hitközségi tagok a plébániára menve köszönetet mondtak a ngos érseki biztos urnak, kinek jövelele által megnyerték szeretett káplánjukat plébánosnak s egyszerűsmind üdvözölték az új plébánost is. Adja a jó Isten áldását az új plébánosunkra s mindazokra, kik megválasztatását előmozdítani iparkodtak s ezek közül legelső fm. bibornok érsek urnak, kinek országszerte ismert kegyessége egy egész községet boldoggá tett. De áldja Isten nagyságos prépost urat is, ki átadoja volt ez örömmel, de áldjon a jó Isten mindnyájunkat s tartsa meg köztünk e mai hangulatot, hogy a hívek mindenkor lelki atyjukat plébánosukat ugy szeresék, tiszteljék mint eddig tevék.

Egy szenttamási.

Táttra-Füred, a mely eleinte csak egy fürdő helysége volt, jelenleg már három fürdőhelységből áll, nevezetesen O-Táttra-Füred, Uj-T-Füred és Alsó-T-Füredből; s noha mind a három fürdőhelység évenként szaporítja lakó épületeit, mind a mellett is jelenleg minden szállás el van foglalva; úgy, hogy a jelenleg érkező vendégek lakáhiány miatt kénytelenek Poprádra vagy Felkára visszakoicsni, s ezen községekben ideiglenes lakást keresni. E három fürdő helység közt legszebb fekvésű a dicsőkedhetik O-T-Füred, legszebb épületekkel világgal, virágos ágyakkal Uj-T-Füred, legelősebb lakásokkal s érdekes Alszó-T-Füred; s ennél fogva mindenki fürdő községnek van egymás felett valami előnye. Azonban Alszó-T-Füred mintegy két év alatt mind a két régiebb testvérét utolérni szándékozik, sőt túlhaladni is. Láttam az igazgatónál a létesítendő Alszó-T-Füred tervét, s ha ez ennek nyomán létesülend, ez esetben az mind a két régiebb Füredet sok tekintetben felül fogja múlni. Jelenleg ugyan is mind az O mind az Uj-T-Füredre mindenfelől az a panasza, hogy a lakások drágák, s mindamellett nem komfortok, kényelmetlenek, s az étkezés is elegendő drága, a szolgáltat hiányos, s ezen panaszkor némi alappal bírnak is.

Alszó-T-Füred ennek folytán jövő évben már elegendő esinos és kényelmes lakással akarja magát ellátni, a melyben a legdrágább szoba 1 füt leendő; s az étkeztetést illetően a fürdő vendégeknek olcsó áron nagyobb adagokat juttatni. Lesz itt is törpe-fenyő és prisms-féle fürdő, s emellett ügynevezett mór-fürdő a francországi fürdő szorint, — legalább nem kell majd befejezni a francországi drága Francensbadot keltegesen. Uj concurrentia valóban kívánatos leendő. Alszó-T-Fürednek ezen igyekvő előhaladása két fürdő testvérét mindenestire arra fogja bírni, hogy ők is a nagy közönség igényeinek jobban igyekezzenek megfelelni. Uj módon leendő majd T-Füred egy világírú fürdője, a melybe lenni hivatva is van, s főképp azért, mert a földkerekségen egy fürdőnek sincs annyira szép kirándulási pontja, mint a három fürdő testvérek. Uj szép távolabbi kirándulási pontok, többek közt: a dobszini világírú jégbarlang, a csodaszép csorbai tó, az öt tó, a halastó, a felkaitó, a virágos kert, egy igen magas kőszikla közt fekvő szép virágos völgy, a mely amazóniai által sűrűn látogatattik. Kézmárk, Lubló, Csavnicia Galliciának leghíresebb s legszebb fürdője, a rózsá menház sat. Ezek közt leggyakrabban látogatattik a rózsá menház, minthogy ennek vidéke a világnak legszebb pontjai közé tartozik, s a legközelebb fekvő kirándulási pont; az apostolok lován is három fertály által könnyen odajutható.

A mindennapi közeli kirándulási helyek pedig: Zsedényi emlék helye, az öt forráshoz, Máriássy völgy, a szép kilátás, a haramia kőház sat. Ezek közt a leglátogatottabb helyiség a szép kilátáshoz nevezetű, a hol ez évben egy szép restauratio keletkezett. S mint-hogy ezen restauratioban az étkezés olcsóbb, s minden adag nagyobb mind a két régiebb T-Füred étkezősiterméiben, ennélfogva ez minden szép napon igen sok vendéglátogatásának örvend, a legnehezebb felrándulati pontok pedig: a lomnici csúcs, a nagyszalóki hegyorom, a mittelgrad orna, a gerlsdorfi hegyesúcs, a tengerszem sat. Ezen pontok már ritkábban látogatottak meg, legföljebb K. J. elve szerint csak úgy gondolatban. Tátrának ezen óriásai közül például a mittelgrad és gerlsdorfnak ormái az idén még senki által sem lőnek megmászva.

Azonban tett nem rég két fiatal kedvenc huszár főtiszt, Spindler Adolf és báró Appel Ödön mintegy fél nap alatt oly nehéz kirándulást, melyről legtöbben a fürdő vendégek közül azon nézetben voltak, hogy annak véghezviteléhez legalább másfél nap kívánattik; s midőn vezetőjükkel oly rövid idő alatt a hosszas meredek és sokszor életveszéllyel járó útról visszaérkeztek, mindenfelől szívélyesen üdvözlöttek.

Mint más fürdőkben, úgy itt is fordulnak elő ugynevezett táncoszorok és tombola estélyek, s természetesen a híres Anna bál sem maradt el. A táncoszorok O-T-Füreden elég jól sikerültek, kevésbé jól Uj-T-Füreden. Sokkal jobban sikerültek eddig a tombola estélyek. O-T-Füreden egy ily népes tombola estélyen Kármán József verbászi lőkész többek közt indítványozta, hogy minden tombola nyerő a nem rég leégett s nyomorúsággal küzdő 70 szepes-bélás család részére 5 füt legyen szives adományozni, Ezen furca indítvány részint bámulattal, részint nevetéssel, részint nem fogadjuk kiáltással lőn fogadva, azonban némelyek részéről helyesléssel is találkozott. A tombolajáték kezdetét vette, s a történet három első húzás után az első ambóval az indítványozó K. J. jelentkezett. Természetesen erre általános nevetés, s éljenzés következett, s ezen közkialtás: 5 füt a jótékony célra; mire az indítványozó felhívott azonnal léfzetet az 5 fütöt. A tombola nyerők közt azonban még csak két egyén találkozott, aki kötelességének tartotta mint nyerő 5-5 fütöt a jótékony célra léfzetni, jelezett Tészak Emil ur Breznóbányáról és M. M. kisasszony, mint szinte Huszár könyvkereskedő ur 2 fütöt; s ily módon ezen vig jux által a szerencsétlen Bélaiaknak hamarjában 17 füt lőn juttatva. Ugyancsak ezen 200,000 fütig károsult javára K. J. felkértére Adler Antalné egy Bpesten jótékonyaságról híres unó, fátadhatlan s muzsikális fia Adler József segítségével O-T-Füreden szép hangversenyt hozott létre, a mely július 30-án tartatott, amely a szerencsétlen Bélaiaknak 269 füt hozott be, s a Zsedényi emlékre 20 füt; s e szerint a hangversenynek tiszta jövedelme 289 füt, ezen összegből következtethető mily fényesen sikerült a hangverseny. A hangverseny közreműködő egyénégek valának: Kanitz Matild, Gobbi Alajos zenetanár, Adler József Bpestről, Tóth Emil Debrecenből és Boer Edé Szatmármegyéből. Előadott 6 darab. Elsőben Adler J. és Tóth E. urak játszottak zongorán 4 kézre, aztán Gobbi A. tanár ur hegedűn, zongora kíséret mellett, következett Boer E. ur, aki magyar népdalokat játszott zongorán. Ő utána Kanitz Matild urhölgy énekelte szerenádát és utána két magyar népdalt zongora és hegedű kíséret mellett. K. M. után Gobbi, Tóth és Adler hegedű, zongora és harmóniumon adták elő a Mediation című darabot Bachtól, végül Boer E. ur magyar darabokat játszott két hegedű és gordonka kísérete mellett. Noha ezen említett közreműködő egyé-

niségek egytől-egyig mind kitűnően működtek, mindamellett legnagyobb s hosszas tapsviharban részesültek Kanitz Matild urhölgy és Boer E. ur.

A fürdői mulatságok közt igen sikerült volt a júli. 23-án delután tartott gyermek bál, a melynek megindítója és főrendezője Kézmárszki budapesti egyetemi tanár volt, a ki ezen táncvígalmol költségeit maga viselte. A jelen volt 4, 5, 6 éves gyermekektől ugyan nem volt várható, hogy oly jól táncolnak mint a nagy gyermekek az Anna bálban, azonban a franciában a sétát még is jól tudták. Mint bálványak fénylettek ezen gyermekbálban báró Majtényi Lászlóné, s Budapestről Peckár Imréné és Alter urnók, a kik a táncterembe egy kis dobozban cukorkákat. Ezen gyermekbált bekoronázta gróf Zichy Géza ur, a csak balkezével játszó világírú zongoravirtuoz, remek játékaival, a kinek három leánykája szinte a fátadhatlan táncosnék közé tartozott. A szülők és néző vendégek felette elégedve távoztak e táncmulatságból, a gyermekek pedig bár meglehetősen elfáradtak, de még is jó kedvvel.

De majd elegejtém a jó hírből álló Anna bált leírni, a mely O-T-Füreden júli. 25-én tartatott, Uj-T-Füreden pedig 30-án. O-T-Füreden a tánc terem zsúfolásig tönve volt. Voltak ugyan a hölgyek közt elegendő oyanok, a kik fényes öltözék által tündököltek; de voltak elegendő számmal oylanok is, a kik egyszerűségükben ékeskedtek. A kik fényes öltözékben brilliroztak, az ellen épen kifogás nem tehető, ha gazdaságnak őrvendezhetnek, legalább az ipart mozdítják elő. Csak hogy szép lenne, ha mindenek felett a honi ipart pártolnák, mindenek felett pedig a honi pipere pártolását sokkal előbbre tennék a párisi és brüsseli pipere s csipkék pártolásánál; ily módon lenneek aztán valódi jó lonleányok. Ezen híres és kedélyes Anna bálban mint szépségek brilliroztak többek között három bácska hölgy is, t. i. Rátai Eszti és Kiss Ilona Zomborból és Skenderovits Etelka Szabadkáról. Az arisztocratiából fénylő hölgyek valának: báró Horváth Rohoncz Ilona, Péchy Ilona és Vilma, gróf Zichy Mária, báró Sennyei Ilona és Mária, Tisza Georgina, báró Mednyanszky Anna, Szögényi Mariéhné, báró Majtényi Lászlóné, Visontai Kovács Ilona, Forinyák Anna, Máriássy Kálmáné, Töpl Fanni báróné sat. Az ország notabilitásai közül pedig jelen voltak: Péchy Tamás a képviselőház elnöke, Tisza Lajos szegedi királyi biztos, báró Töpl altábornagy, báró Majtényi László, Vértési Polgár Ignác, a hét személyű tábla bírái, gróf Pongrácz ezredes, Elek Gusztáv honvéd őrnagy, az ország leghíresebb párviadalnokai, Rátai József Bácsmegeye főorvos stb.

Miután tán tulságos hosszu is már e fürdői levél, helyén van, hogy azt bezáram.

Bácska.

Az „Alexandra“ fedélzetéről.

(A „Bácska“ saját tudósítójától.)

A kavargó hullám hajónk falán visszaturomlik. Az árboe zászalját erős keleti szél csiklandozza. Lomha fekete fiút verődik el a vizeken. Kapitányunk igazi angol hidegvérrel vezényel, mialatt előttem a „Szultán“ tizedadva kilobban. — Tetszett valamit kérdeznem, tizeszt? De hogy kérésim; nem Alexandria romlásáról, nem is az angol hajóhad szörnyetegeiről énekelek. Ismerem ugyan némely „színhelyi hadi tudósítás“ genesisét; mindazonáltal én őszintébb vagyok, mint egy barctéri tudósító.

Nem Az én „Alexandriát“m is hajó ugyan, de egy golyó és megszólás ellen egyaránt vértetelen, venhelt csavargózós; az, a mely Bezdán és Batina között az átkelést követíti. A „szultán“ pedig nem egyéb, mint egy újabb keletű cigarett, mely — töredelmes önvallomásai alapján mondhatom — a „vajda“ nevezetűl is nagyon megelégedett volna.

Ne tartson attól sem, hogy valamely cápavadászatban fogom meghurcolni, ha szinte a versolvasásban megdedzett idegét is — bár erre érdekes alkalomat kínál a Szolnoknál elszabadult krokodilus, mely itt egy idő óta a sokae dárákat regetteti — s a mely ezideig szerencsésen — tengeri kígyóvá változott. Nem. Itt maradunk Kis-Köszegen. Ezen a fürdőhelyen, a melyet a becses lapjában legtöbbször közölt fürdőhelyek lajstromából kifeledve látok, ennélfogva ott nem látok.

Nem tartozom azok közé, a kik, ha szórakozni akarnak, szeretnek a „határon túl menni“. — Mi kell egy kies szórakozási helyhez? Hegy, völgy, víz, no meg a bácska embernek Aladár György (kérem csak a fejét hátul hagyni) szerint — a bor. Ez pedig van Kis-Köszegnek mind a négy. A legutolsó elemntuma épen kitűnő. — Ha nevezett A. Gy. ur valamikor anyamagyem „manógrafusa“ lesz, bizonyára ki fogja emelni, hogy Bácskára nem Mátyás királylyal, — hanem akkor „lesz oda az igazság“, ha a baranyai Bachus thursusát is tönkre teszi a filloxera.

Nos aztán mit szóljak Kis-Köszeg vidékének változatosságáról? Önnek, tekintetes szerkesztő úr, van érzelme a természet remekéhez. Fátadunk csak fel velem erre a kiülő hegyoromra. Az iratos rétt balzsamát most hozza fel szárnyán a reggeli lengeteg. A duna egy smarag szegélybe foglalt ezüst szalag. A fűszek emelt mezőjén ni, hogy kergeti egymást a suhanó felleg árnya; a mező virágaival szítálva összeszedik színeiket a „lég virágai“, a pillék... De mi láma ez a bezdáni oldalon? „A part fölött“, a nagy Dunán, ki népe zajlik ott?... „Ki az, mi az?... vagy ugy!“ Cservenkai szelrostások a kik a németbolji vásárra igyekeznek. De az „Alexandra“ sehol se látható. Ne tessék csodálkozni, mi már ezt me g s z o k t u k.

Abban a menetrendben, melyet a folyamparti törvényhatóságok (Bács és Baranya) vegyes bizottsága múlt évi június hó 14-én megállapított, benne van

ugyan, hogy „Alexandra“ urhölgy (a révgözös) minden félórán egyszer oda- és vissza indulni tartozik; de hát ki fogja egy asszony szeszélyével perbe szállni? — Holott a révhajó rendeltetése kizárólag az átkelés és kelesztés: a révbőlök ezzel a csavargózóssal innen félóránra fekvő homokzátanyoktól homokos dereglyéket vontatnak fel a csatorna torkolatához, avagy változatosság okáért vizimalmokat huzatnak a Dunán felebb-alább. — Ezen marginalis kirándulások alatt azután — melyek olykor egy, olykor két órát is igénybe vesznek — bő alkalom nyújthatik az utazó közönségnek, kit a Dunáig való köcsirázás bizonyosan összezört, csontjait helyre egyengetni. — Innen a cservenkai szelrostások zúgolódása is, a kik sóvár pillantásokat vetnek a látóhatáron kacerködő Alexandra felé, nehogy a vásár végére érkezzenek.

A révbőlök ezen eljárásában én igyekeztem némi igazságot felfedezni, s ez, a helyettes révbiztostól e célra kölönkért philloxera-vizsgáló görlenese segélyével sikerült is. A bőlök úgy gondolkoznak, hogy a „Corpus juris“ — melynek II. 10 c. 2 §-a egy új rév felállítását a meglevőtől csak egy mértföldnyi távolban engedélyezi — sokkal nagyobb nyomtatékú (3 kgrm súlya van is), mint az az iv papiros, a melyen a folyamparti törvényhatóságok a révgözös menetrendjét statuálták. De van az ő igazságuknak matematikai oldala is. Egy csirke, liba csak 1 kr., egy számar avagy borju csak 5 kr. révdíjt fizet, ellenben egy homokos dereglye 6-8 füt, egy malomvontás 8-12 fütöt gurít a bérlet pénzárába. Végre az igazság tünete nyilatkozik abban is, hogy a bubéri felsemvevéssel érintkező bőlök személyválogatás nélkül várakoztatják meg a türelmetlenkedő utazót, legyen az molnár, pap, bíró, avagy — adófelügyelő. Mindezek tonalán Baranya vármegye törvényhatóságának kegyes elnöke immár indokolja van.

Zavarban vagyok, szerkesztő ur, hogy ez az intermezzo gyönyörűséginkből kikökökített. De azért elbólgó egy kommút sem engedek, hogy a vidékünk elragadó. Várja ön csak be az estét, mikor „Lágyan zsongó ezer kis csillagot renetnek a Dunán“, midőn a lombzat áttetsző hálózatán, a kígyózó indák fonatán, a esalt szövevényén átcsillan a kelő hold fehér világa, — látni fogja ön az egykor itt járt római legionáriusok fátólarányait, látni fogja a „vöröshaju Mártát“, midőn a „Leányvár“ meredélyéről négyes fogatán a Dunába vágat... és talán látni fogja azt is — a mi napokkal előbb is megtörtént — mikép ragasztják a „lázító plakátumot.“ Batina haladási ösztönének elismeréseképen ugyanis meg kell jegyeznem, hogy a zsidókérdés itt is virágoz, a mennyiben a vers a virágok rendjébe esik, a multkor kiragasztott plakátok pedig versebe voltak foglalva.

Ideje lenne — véli ön — hogy immár Batina nevezettségéről írjak valamit. Uram! Levelem már is hosszúra nyúlt. Pedig meg van írva a türelmetlenség: lám a kerékvágás milyen messze szalad, Batina kompnál még is ketté szakad... Ezuttal tehát engedje meg, hogy csak egy nevezetesség kiemelésére szoritkozzam, a mi engem meghatott. Ez pedig egy kegyes sokacnak utcára néző kapuzata, a mely határozott alkotmánytörténeti jelentőséggel bír s a hazai cimerisméhez jelentékeny adatokat szolgáltatni alkalmas. En a mi öszvérházánk iránti loyaltást szellemesebb symbolumba öntve nem láttam A kapu jobbszárnyára ugyanis Magyarország cimere, balszárnyára ellenben a kétéjú sas van kifosztva, még pedig ez utóbbinak gyomrában elhelyezett kisebb kiadásu magyar cimerral. Nem agyafűrt conceptio-e ez?

Azon meggyőződésben, hogy hazafiasabban levelemet be nem fejezhettem volna, és azon várakozásban, hogy ön e fürdői levéllel — mely a fürdőről épen semmit sem ír — mint a kor dívt-niveauján állóval, meg van elégedve, kívánom, hogy Szt. Nepomuk, a vizek vélszentje maradjon velünk.

Kisköszeg, 1882. július 30.

Ezeketehgyi.

Bodrogh vármegyei helységek története.

Donoszlóvits Vilmostól.

(Folovastatott az „egy. zombori kör“-nek 1882. júli. 16-án tartott matiné-ján)

A helységek történetét két kútforrás szerint magyarázhatjuk. Az egyik a helynevek magyarázása; — mely egyes helységek neveit veszi alapul s kutatja, mely nyelvből lehet azt leszármaztatni és nevéből a helység keletkezését fejtegeti. Nélkülözhetlen segéd tudománya a nyelvismeret és szükséges a régi, eredeti név alaknak ismerete. A helynevek fejtegetése egyike a legnehezebb tudományoknak, mely azonkívül nagy kitartást, fátadságot és sok türelmet igényel. Taylor 12 évig dolgozott munkáján, melyben a nevek rendszert és teoriáját tárgyalja és nem kevesebb mint 700 munkát használt forrásul. Förstmann Ernő hasonlólag hosszu ideig dolgozott „Altdeutsche Namenbuch“ című munkáján, melyben a német helyneveket tárgyalja. Grim, ki az összes tudományokban kellő jártassággal bír, hasonlóról tesz tanúságot. Hazánkban e tudomány ág, bár már Béla király névtelen jegyzőjétől kezdve itt-ott akadunk helynevek magyarázóival egész a jelen korig, azonban csak utjában Pesthy Frigyes jeles tudósnk buzgólkodása folytán kezd virágozni, ki akadémiái székiogyláló értekezésében szépen kifejti, hogy a tudományok mily hosszú sorozata van érdekelve a helynevekben; „Kezdve a mythologuson, ki az ősi vallás-gyakorlat és istentisztelet nyomait keresi, oda közeledik a status keletkezését vizsgáló férfi és nem ritkán a gyakorlati élet követelményeit, legalább részben innen szerzett tapasztalataival indokolja; — jön az ethnographus és kimutatja a népek vándorlását, elterjedését, kölcsönös érintkezésüket, egyiknek a másik fölül való kerekedését és ennélfogva egyik vagy másiknak koronkinti hanyatlását; — jön a nemzetgazda és megtalálja, mely földmívelési- vagy ipar-ág volt előbb meghonosítva bizonyos vidéken és bizonyos népfajnál; — megtalálja hol divott a halászat, hol a baromtenyésztés, hol a vadászat; — a természetudós meggyőződök, hogy éghajlati viszonyok változása szükségkép magával vonja a fauna és flora változását is; — bővebben kijut a physikai földrajz barátjának, ki

számátalan tesüli, hol hall; — jögnát soha nemélekről e tatja a vonzik azonban mára, kik már érthetőkzökről szó sugarával töt már se.

A más részint fölkorból fenn ten alapszám csak most a „történeti áll az élet.

Mellé eléggé kife mondás: élet mesters.

Egy jét a legtré laktá, csak multak, holvattak, s a nak gyökereatlanul állténét egy les szakfánni, hogygot összekcentralizgyékben a sultatok, mállnak az.

Es t Bodrogh v sultat szü.

Van régészeti vármegyei terület min emlékei től fogva feledékeny történetek, magyarskodtak és tiségek is ritáni s óvált ontva megye, me kis ország viszontags el azon v hadságnak delt szere Bács-Bodr kell hogy.

Ily tösebb egy mint erkő szabadjon Bodrogh kalmazni a megyén saját mag s előjével Szegyen vinni, hog jövőjével.

Add „Bácska“ ily társul dését óhást és a nak megl megismer terület t mait fogj.

Bod kell bíral veinek nykek nyon óriási ne szanaszot inkább e tárgyalt főbb von vagy mávonn, m merülhet fogni s o leg lehet.

A to-ságot ből indu a hangzó nevének van-e M ott meg.

Ki gyarázó minden segítség gyaok helyek helységek csak egy ról a X kodnak, csak ké Hogy a mint a több ha.

számtalan patakról, folyóvizokról, tavakról stb. — értesül, hol ma csak száraz árkokról és mélyedésekről hall; — jön a költő is és benépesíti eszményies világot soha nem létezett hősök regéivel, vagy való személyekről eseményekről költ, mikre a helynév szolgáltatja a vonásokat. A legzadagabb kincsanyagát képezik azonban a helynevek a nyelvész és történetíró számára, kiknek elseje a közfoglalomról kiesett, jóformán már érthetetlen szavakat ismer fel bennük és a képzőkről szóló tanát bővíti, a másik kutatási fáklyájának sugarával még oly régi korszakot is megvilágíthat, melybe őt már semmiféle oklevél elvezetni nem képes.

A második kútforrás a szorosán vett történet, mely részint följegyzéseken, okleveleken, részint az egyes korból fennmaradt tárgyak magyarázatai — a régészet alapszik. Ezen segédtudományokat is hazánkban csak most kezdik tudományosan művelni; az elsőnek a „történeti“ — az utóbbinak a „régészeti“ társaság áll az élén, jeles szakemberekkel.

Mellőzöm itt a történet fontosságát fejtegetését, eléggé kifejezi a történet magában bírja ezt ezen közmondás: „historia est vita magister“ — a történet az élet mestere.

Egy oly államnak mint hazánknak, melynek földjét a legrégebb időktől fogva homogen nemzet nem lakta, csak átmeneti szállást tartva rajta keresztül vultak, hol annyi dicső és gyászos emlékü csaták vultak, s annyi pártharc sorvasztá a nemzet életfájának gyökerét, hol oly események történtek, melyek pártatlanul állnak a világtörténelemben, hazánknak történetét egy társaságtól — bővelkedjék az még oly jeles szakférfiakkal is — majd nem lehetetlenség azt kívánni, hogy az egész országban szanaszét heverő anyagot összegyűjtse és feldolgozza. Erre vannak hivatva — a centralizáció helyes elvénél fogva — az egyes megyékben alakult és működő történeti és régészeti társulatok, melyek többé kevésbé szervezett állapotban állnak az országos központi társulattal.

És itt újra el nem mulaszthatom, hogy Bács-Bodrogh vármegyénknek egy történeti és régészeti társulat szükségességét ne hangoztassam.

Van ugyan egy „Dél-Magyarországi történeti és régészeti társulat“ Temesvárott, mely Bács-Bodrogh vármegyét is jogköre alá sorozza. De egy oly nagy terület mint vármegyénk, melyhez a multnak megannyi emlékei fűződnek, melynek területén a legrégebb időktől fogva a jelen korig nem egy dicső és szomorú a feledékenység homályának át nem engedhető események történtek, melynek területe felett a legrégebb kortól a magyarok bejöttéig oly különféle népek laktak és uralkodtak és azontul a legújabb időkig különféle nemzetiségek iparkodtak túlsúlyra jutni s a magyart leszovertani s bár néha sikerült is — de őseink ha kellett vért ontva is, azt számunkra visszaszerették, azon megye, mely egy természetes egészet képez — és egy kis országnak beillenek, azon megye, mely dacára sok viszonyosságokon átmenve nem utolsó helyet foglalt el azon vármegyék között, melyek alkotmányos szabadságunknak előbástyái voltak. Ily vármegye alárendelt szerepet nem viselhet egy nagyobb társulatban. Bács-Bodrogh vármegyének külön történeti társulata kell hogy legyen!!!

Ily társulat anyagi támogatásra is szorul s tehetősebb egyesek — városok, de első sorban a megye mint erkölcsi testület van hivatva a támogatásra és szabadon reménylenem, hogy a nagy, gazdag Bács-Bodrogh megye ily társulattal szemben nem fogná alkalmazni azt a sokat hangoztatott refraint: „Mintán a megyének enemü alapja nincsen stb.“ — hanem mint saját maga, mint az országgyűlésre küldött 17 képviselőjével ki fogja eszközölni a kultur-adó behozatalát. Szegény lenne az Bácsországra, — ha nem tudná kivinni, hogy ahol mindenre jut, ott a közművelődésre, jövőjének fejlődésére nem juthat.

Addig — míg többeknek nyilvánított óhaja egy „Bácskai történeti társulatban“ megvalósul, s míg egy ily társulat rendszeres működésének mielőbbi megkezdését óhajtjuk; — addig minden támogatást, útmutatást és adatokat nélkülözve óriási nehézséggel kell annak megküzdenni, ki itt ősei lakhelyének multját akarja megismerni, s tudni, mily tettek mentek végbe azon terület felületén, melynek mélyében majdan örök álmaikat fogja aludni.

* * *

Bodrogh vármegye helységeit is két szempontból kell bírálatt alá vennünk. Első sorban a helységek neveinek nyelvészeti, másodsor pedig a történeti emlékek nyomán tárgyalni. De az imént említém, mily óriási nehézségekkel kell küzdeni ott, hol az anyag szanaszét hever, ép azért én is jelen értekezésemben inkább csoportosítani igyekeztem az adatokat és úgy tárgyalni a helységeket. Nyelvészeti pedig csak főbb vonásokban, mivel a lehetetlenséggel határos egy vagy más helység nevéből nyelvészeti következtetést vonni, midőn a kérdéses helység léte iránt is kétség merülhet fel, vagy jobban mondvá előbb kell helységet fogni s csak akkor annak specialis nevet nyelvészeti-leg lehet majd tárgyalni.

A helységek nevének fejtegetése igen nagy óvatosságot igényel, mivel sokan a hangzás rokonságából indulva ki fejtegetik a helységek neveit, — pedig a hangzás nem irányadó. Sokan az alvidéki helységek neveinek magyarázatát attól tételezik fel, vajjon benn van-e Miklosits szláv szótárába, s ha nem találják ott meg — csak akkor irányítja másfelé figyelmét.

Különösen Bács-Bodrogh megye helységeinek magyarázóit ezen gyengeségben szenvednek, kik majd minden község nevének Miklosits nagy szláv szótára segítségével akarnak magyarázni. Igaz, hogy a magyarok lejtőrekkor itt szláv nomádok laktak, kik lakhelyekkel bírva azoknak nevet is adhattak, de azon helységek nagyon gyér számmal voltak s azokból is csak egy-kettő maradt meg Bodrogh vármegyében miről a XIII. XV. századbéli okmányok eléggé tanuskodnak, hol eredeti magyar községekkel találkozunk s csak később szlávostadtak el a betelepülések alatt. — Hogy a beköltöző magyarok nem beszéltek másképp mint a saját magukkal hozott nyelvükön — nem mint több hazai szláv történetíró szereti állítani, hogy az

ős magyarok szláv nyelv keverékből álló nyelven beszéltek, legesattanosabb cáfolása az, hogy legrégebb okmányaink — melyek a XI-ik századból kelteztek — oly eredeti magyar helynevekről tesznek tanúságot, melyekből a szláv gyök semmiképp sem magyarázható ki s mely helységek keresztapái csakis a magyarok lehetnek. — Bodrogh vármegyében pl. Apáthi a jelenlegi Apatin. Egy 1108. évi okmányban Szt. István mint Bodrogh megyei birtokot a veszprémvölgyi görög apácáknak adományozza. — Így továbbá pl. Berec, régi okmányokban mint a kalocsai érsekség birtoka Bodrogh vármegyében. Egy 1368. okmányban Berec név alatt jó elő, majd egy 1579. évben Beregi név alatt találjuk a jelenlegi Béréget. — A magyarok csak letelepedésük után, az itt maradt szlovének beolvadásával, ugy a később betelepült szlávokkal asszimiláltak néhány helység nevével szláv szóká, a mit a magyar nyelvtudósokon kívül Miklosits szláv nyelvtudós is bizonyít: „Die slavischen Elemente in Magyarisohen“ című munkája 5 ik lapján. — Kétségtelen, hogy a magyarok beköltözésükkor Bodrogh megyében helységeket telepítettek, miről XIII—XV. századig terjedő okmányok tesznek tanúságot, magyar nyelv eredetű helységekről megemlékezvén.

A honfoglalás nem volt irtó háború, a magyar mint hódító nép az itt talált lakosságot meghagyta lakhelyével együtt, mely azonban a győzők befogadására is elégséges nem volt s így újabb lakhelyek keletkeztek. El is pusztítottak több lakhelyet, de újakat is építettek, bár a magyar nem volt várost építő nép.

Régi okmányaink több helyen csak terra, vagy posse-sesiót említ, mi sok esetben nem falut, hanem tanyát jelent, melyből idővel falu lett.

Bár nálunk is az egyes lakhelyek régezt szét-szórva fekédték, még mit sem bizonyít amellet, hogy a magyarok a XI. és XII. században sátrakkban laktak, mint azt Haas Mihály szathmári püspök állítja, és vele még sokan szeretnek hivatkozni Béla király azon parancsára, mely megtiltja a sátrakkban való lakást és a házakba való költözést rendeli el, és Frisingai Ottóra, ki a kereszties hadjáratban részt véve vidékünkön keresztül utazott szintén úgy ír, hogy a lakosság nagyobb részt egész nyáron és őszön át sátrakkban lakik. De régi okmányok, különösen Szt. István király törvényei bizonyítják, hogy Magyarországon a faluhelyek nagy számmal voltak. Az imént említett Frisingai Ottó püspök is, iratában falvak és városokról megemlékszik — és Béla király törvénye nem a magyarokra, hanem a kunokra szólt, kik sátrakkban tanyáztak.

A bejött magyarok lakhelyeiket nagyobbbrészt vizek és források közelébe szerették tenni, így Bodrogh megye helységeinek csoportosulását is a Tisza, de leginkább a Duna vize hosszában találjuk.

Nem kevesebb mint 24, egykor virágzó helységről — Bodrogh vármegyében bizony tudjuk, hogy a Duna mellett fekédték. Így: Apáthi, Arnad, Waja, Baracha, Bátormonostor, Baksonhát, Daut, Gech, Hetes, Hölgytelek, Kakucs, Lak, Lökese, Megyer, Nádas, Paka, Szántho. Háj-Szt.-Lőrinc, Szt. Trinitás és Tothi. Régi elpusztult romjaikban fekvő templomok, melyek közelébe minden bizonnyal helységekből lakott népesség tételeznek fel, szintén a Duna folyó irányában húzódnak. Így a csataaljai hatáiban a szt. Gallus tiszteletere szentelt templom, a kolluthi hatáiban a Godecsevo pusztán egy templom rom, a Bodrogh monostori apátság szt. Péter tiszteletere szentelt templom romjai, a háj-szt.-lőrinci apátság romjai. Ambár voltak helységek a két nagy határfolyó között is, de azok is többé kevésbé vizek mellett fekédték.

A kanyarulatairól okszerűleg elnevezett s több helyen mocsarat képező „Kigyós“ folyó, a megye északi részét érintő s nevé mai napig megtartó Vajas folyó, — a Szabadka melletti Palityi tó, — az Almás melletti Ilka tó, a Rigyica közelében levő „Meduzima bara“, — a Madarasnál levő „Jezer“ tó, — a Bátormonostortól északra fekédt „Vártava“ vagy Kusztó, — a Dautova mellett volt Gynch nevű halastó, végre az 1093. évi okmányban mint a tihányi apátság birtoka gyanánt említett „Budzik“ halastó Budzing városa mellett, előbbi állításainkat csak megerősítik.

Míg más vidék helységeinek topographicus fekvését a hegyek és völgyek adják meg, addig itt Bodrogh vármegyében ezeket nélkülözve, a folyók és tavak az irányadók.

Bodrogh vármegyében a volt helységek száma a 150-et meghaladja, mi nagy számarány a jelenlegi — volt Bodrogh megye területének — megfelelő részen levő 50—60 helységhez viszonyítva. De megfajtható, ha tekintetbe vesszük, hogy az ország déli része a XIII—XV. századig sokkal népesebb volt mint jelenleg, s hogy a községek jóval kisebbek voltak mint manapság, mert különben el sem férhettek volna egymás mellett.

Több ily apró — falunak elnevezett majorság — bizonyára külső események kényszerűsége miatt egy nagyobb helységbe olvadt be. Bodrogh vármegyében leginkább a török korszak alatt tűnt el több oly helység, melynek még helyét sem lehet kimutatni, mert vagy a török által feldulatott, vagy ott hagyta lakhelyét, félvén a lakosság a portyázó törökök rablásaitól és nagyobb községbe vonult s így elvesztvén községi minőségét s emlékül nevé legfeljebb egyes tanyákra hagyta. Így Borotha, jelenlegi pusztáról okmányilag ki lehet mutatni, hogy a török invasio előtt mint Bodrogh megyei helység szerepelt. Említve lesz már 1397. 1415. és 1425. évi okmányokban Borod név alatt. 1481. és 1482. évi okmányok Baroth név alatt. 1511. és 1520-iki okmányban Boroth név alatt lesz utoljára említve mint község. Tehát kétségtelen hogy a mohácsi vész utáni időben pusztult el. Így Zside pusztája is — 1522-ben még mint község lesz említve — azóta pusztja.

De voltak e megyében virágzó községek, melyeket hiába keresünk a térképeken, hiába a megye területén — elenyésztek, elpusztultak az idők viharával, róluk az oklevelek kalauzolása mellett szólhatunk csak. Irásbeli feljegyzésekből — karöltve a szóhagyományokkal és sokszor kő és téglá törmelékek nagy mennyisége után ítélve a valószínűséggel mondhatjuk, hogy itt ez, — vagy ott — az a helység állott. De

midőn az okmány pusztán csak nevével tesz említést, nagy baj ha a kutató phantasiáját használja, ahelyett hogy csak tudomást venne róla a bővebb adatok bevérsáig. Bodrogh vármegyében sok oly község volt — melynek még neve is manapság egész ismeretlen annál inkább fekvése.

Egyes községek neveinek átalakulását nyomról-nyomra ki lehet mutatni. Így pl. Bikity községe nevével. Régezt a széki apátság birtoka volt Bukud nével. Egy 1340. évi okmányban szintén Bukud név alatt jó elő, mint a Töttös család birtoka. 1359-ben Bwked lesz említve, 1395-ben Bewkud, 1416-ban Bokity, 1543-ban Bigittya 1724-ben Bikittya mind a Cobor család birtoka, és végre egy 1727-iki okmányban a jelenleg használt név alakjában mint Bikity találjuk.

Kolluth helység egy 1364. okmányban Belkulud név alatt fordul elő. 1522-ben Belkewled név alatt. A mohácsi vész utáni okmányokban a Bel elő szó kimaradásával találjuk 1560-ban Dobó István birtoka Küöld nével. Bél Mátyásnál Küöld lesz említve. Régi 1689-iki térképeken Kiled, majd Kulud, végre Kolluth lesz belőle.

Dautova. 1342-ben Dauch, 1373-ban Daut, 1384-ben Davoth, végre 1731-ben a mai nap használt Dautova név alatt jó elő.

És itt áttérek Bodrogh vármegyei községek és birtokok alfabeticus elosorolására — főszlyt fektettem az okmány évszámaira, kinek volt a birtoka és hol — mely vidéken fekédt — hogy a későbbi kutató már megkezdett rendes nyomon haladhasson.

Az idézett okmányokra nézve kútforrások voltak: Árpád kori új okmánytár, Hazai okmánytár, Fejér Codex diplomaticusa, Zychi codex, Gyurikovits hátrahagyott kéziratai a nemzeti muzeumban, Pesthy Frigyes „Az eltűnt régi vármegyék című munkája“, Kamarai levéltár. Zombor városi levéltár, Dudás, Steltzer és Iványi közleményei, Bácskai hírlapok és folyóiratok.

(Folyt. kő.)

Nem tudom én

Nem tudom én mit vétettem az égnek,
Hogy reményim csillagi mind kiégnek.
Ugy maradok világtalan sötétben,
Mint a vándor ki eltévedt az éjben.

Száll az idő, száll sebesen felettem,
Vágyaimat mind egyig eltemettem,
Új verőfény nem jön a béna szívre,
. . . Hullt virágnak se' illatja se' színe.

Vissza nézek keseregve a múltra,
Boldogságom hajléka ott ledúlva,
Pergő könnyem a száraz föld felissza,
. . . A mi elmúlt, sohasé' jön az vissza.

Hej, de mit ér a fájdalomnak ébri,
Mig ver a szív, mindig lehet remélni —
Elhallgatok búbanattal, panasszal:
. . . A temető is kivirul tavasszal

Eöregcs E.

Panasz.

Künn a ligetben elmerengék,
Holdsugaras, tündéri éj; . . .
Harmaba furdott lombok árnyán
Áre-g a tulvilági héj . . .
Mint angyalsem, ezernyi csillag
Bolyong az ég két tengerén;
— Mikor ragvog rám két ilyen szem?!
Oh mint tudnám imádni én!

A szent-jános-bogár világit,
Reszketre száll a légen át;
Mig nem talál hűvös levelkén
Títkos magányu kis tanyát.
A rózsáját a szomorú fűz
Ölve tartja rejtéken;
— Mikor dől egy lány karjaimban?!
Oh mint tudnám ölelni én!

Kisértve teng az est homálya,
Elhallgat a fülemile;
Oh hogy szeretne dala fogyni
Szívem is hallgatni vele!
Az álmodó virághelyyre
A szellő csókot lopni men;
— Egy ily ajak mikor mosolyg rám?!
Oh mint tudnám csókolni én.

Mikor valósul ez az ábránd,
Mely olyan édesen gyötör;
Tövedő üdv kínzó reménye:
E fájdalom-teljes gyönyör!?
Mikor fog eltölteni egy szent
Kéj lángja minden szíveret?!
— Oh de ha nincs, kit én szeressek,
S ha nincs, aki c n g e m szeret!!

Vágyi Gusztáv.

AZ ISTEN KEZE.

Ira: Forgách Endre.

(Folytatás.)

Zádor a társulat kiválóbb tagjai közé tartozott. A közönség kedvelte. Csibor uram büszke volt rá.

— Milyen szépen megtudja tárgyalni a mondókáját ez a mi tabut emberünk — hallod anyjok, mindjárt tudtam én, hogy nem paraszti vérből való, olyan módos tartása van annak, mint egynék se. Igaz-e Boriska? (Mert tudnivaló dolog, hogy Csibor uram leányával járt el a színházba, az anyjoknak az már terhére volt, ő hadd pihenjen, majd elmondják neki otthon.)

— De igaz ám — felelt Boriska — a plébános ur is azt mondja, hogy többe ér mind-néknél.

— Tegnap is milyen szomorúságos állapotot játszott — hallod anyjok. Azt fogták rá, hogy gyilkos, hogy a kedvesének a másik szeretőjét megölte; aztán üldözték, de ártatlanul, én mondhatom neked, hogy ártatlanul, ő csak bújdosott előlük. Mikor aztán már igen karó közé szorították; akkor hajh micsoda szép beszédet tet, hallod, aztán elbueszított mindenkiket s kivett egy pisztolyt, hogy megölvi magát.

— Mi atyánk isten! — megölni magát egy olyan szép fiatal embernek!

— No ne ijedj meg anyjok, hiszen csak tréfa volt az, tudod ugy csináltak ki már előre. Igaz-e Boriska? ... Nem lőtte meg magát, mert kitűdött a gonoszság, a szeretőjét maga ölte meg az a ... hogy is hívták Boriska azt a gonosz leányt?

— Alexandria.

— No hát az — ejnye de mesterkedő hajdon volt az anyjok; de rajta vesztett. Ugy kell neki. Utoljára minden tisztára kivilágosodott, aztán dicsérték a mi emberünket meg maguk is. Igaz-e Boriska?

— Igaz, mi meg tapsolunk neki.

— Pedig te is ismered azt a leányt anyjok, a ki elvesztette a kedvesét, tudod a ki a csendbuzosnál van kovártyelyban. Nagyon szép lány az, aztán oly kevélyen jár mindig.

— Tudom, tudom, nézze meg az ember, az átkozott meg megöli. . .

— No ne bántsd anyjok, hiszen nem ölte az meg, csak ugy csináltak már azt ki előre. Csak játék. . .

— Már nem tisztességes cselekedet az játékból sem.

— Azt meg kell adni, hogy jó Deátrista ez a mi emberünk, csak egyet nem szeretek benne, mindig olyan szótalan, olyan búsz, aztán akárhányszor előkerítem szóbeszéd közben a származását, hogy hát hová való, honnan jött ide azon a rémséges éjszakán, mikor csak a boldogságos szűz őrizte a megfagyástól. — hát sohasem tudok belőle kivenni semmit, amilyen szépen beszél a Deátrumban, itt oly mélyen hallgat.

— Azután meg — folytató Boriska — órák hosszúig is elül az asztalnál könyökölve, csak bámul, mikor egyedül van, sőt láttam a multkor az ablakon át, hogy sirt is, az bizony sirt. Valami nagy baja lehet neki.

— Ejh, nem jól láttad te azt Boriska, mi baja lenne egy ilyen fiatal embernek? — szölt közbe az anyjok.

— Hiszen a töblének nincs is — tódítá Csibor uram — ugy isznak azok mint a homok, aztán olyan bármát csinálnak, ha együtt vannak mint egy vásár, de ez a mi emberünk köztük is csak olyan szomorú. Láttam vasárnap a „kék bárány”-ban.

— Szegény Zádor ur — sóhajtá Boriska.

— E pereben a kapu ajtó csikorgása hallatszott s jött egy kisasszony. Zádor urt öressé.

— Nincs itthon — szölt Csibor uram — de minden minutában megérkezhetik.

— Nem tesz semmit — szölt a szép látogató, kinek bájos arca ismerőssé lön, mihelyt nagy kendőjét szétvoná, — legyenek szívesek neki átadni e levélkét — s azzal eltávozott.

— Anyjok, ez volt az a ... hogy is hívták Boriska?

— Alexandria.

— Az az, a ki megölte kedvesét. Szép egy teremtés, annyit igaz, Boriska össze vissza forgatá kezében a levelet, mintha annak tartalmát akarná kitalálni, aztán letéve az asztalra.

Zádor pár perc múlva érkezett. Mohon kapá fel a levelet s a mint olvasá, borús arca egyre derültebb lett s egész vidáman fityörészve járt szobájában. Boriska nem is állhatta meg, hogy ne szóljon.

— Csakhogy már egyszer jó kedve is van Zádor urnak, eddig mindig olyan szomorú volt, mint a halottas ház.

— Ejnye no, hát aztán rosszul esett az magának Boriska? . . . sohasem gondoljon vele, majd csak. . .

— De bizony gondolok, már hogy ne gondolnék, mikor nálunk lakik. Láttam sokszor, midőn egyedül busult, aztán az nekem ugy fájt, hogy. . .

— Köszönöm részvétét Boriska, majd ezután vig leszek.

— Talán abban a levélben valami jót olvasott Zádor ur?

— De milyent Boriska! — Hát nem örvendetes dolog már az is, hogy olyan szép kisasszony hozza a levelet az embernek — Széplaky Ida — látja a neve is szép.

— Szép, de nem jó kisasszony, hiszen az ölte meg tegnap este is a kedvesét.

— Óa lelkem, hiszen az csak játék.

— De azt mondja édesanyám, hogy megszokja játékból, aztán megteszi amugy is.

— Az rám nem tartozik.

— En sem bánom azt a kisasszonyt, hanem ha Zádor urat érne valami baj, hát az nekem nagyon fájna.

Aztán mintha többe is mondott, mint kellett volna, — elpirulva szaladt ki a szobából. Zádor pedig a levelet göngyölgetve újai közt ábrándozott; a mult szenvedésit feledteték vele a jelen boldogsága, a jövő reményei.

Széplaky Ida volt a társulat primadonnája, olyan elődi növények közé került rózsza, minőket majd minden vidéki színészársaságnál találunk, kinek egy pillantása nagyobb hatással van a publicum bizonyos részére, mint a legsikerültebb drámai előadás, kinek mosolyához minden járdataposó jogot formál.

A mi azt illeti. Széplaky Ida nem is bánt szépen a mosolyokkal. Nagy fekete szemét ha körül hordozta s initt amott egy két pillantást is ott felejtett, ha csabos ajkait egy-egy úde mosoly tette még csabosabbá: a kis város nagy reményü fiatalisa majd nem tudott hová lenni, szentül meg levén győződve mindenik, hogy az a pillantás, az a mosoly neki volt szánuva és senkinek másnak. Boldog együgyűség, a színpadról, a színésztől komolyan venni valamit, mikor az ugy van előre kiesínálva — Csibor uram szerint. Hanem Zádor annyit már tapasztalt, hogy szereplés alkalmával Idának az a kézzoríttása talán erősebb is volt, mintha csak formális lett volna; az az ölelés tán forróbb, mint játékból szokott lenni s mintha az a csók nemcsak olyan levegőben elcsattanó semmi lett volna.

Semmi kétség, hogy Idának a deli természetü, bús kedélyü ifjú megtetszett, mi Zádor figyelmét sem kerülte ki. Színészek közt rendes körülmények közt gyorsabban megy az ilyesmi egy kis vigjátékna, melynek egy felvonásában kezdet, bonyolódás, kitéjtés megtörténik; hanem hát Péter keble annyira tele volt még mindenféle sötétes, borús érzésekkel, hogy egy újnak — a szerlemnek — azok fölébe kerülne nehéz volt. Azonban az idő mindent elfed, bűt, bánatot . . . Egy-két bizalmasabb társalgás, a gyakori együtt szereplés — mely örösi mértékben növeli a szerelmet — megérelték azt Péter szívében is, mely aztán eddig bánatos kedélyt az öröm szivarványával színezé be. Már utóbbi időkben alig volt este, midőn ő nem kísérté haza a szép hölgyet, míg a nagyreményü fiataliság szeme koptant.

Történik pedig, hogy Széplaky Idának jutalomátka lesz s felkéri Zádort, hogy tartsanak magán próbát is azon jelenetekből, melyekben együtt szerepelnek, hogy a szereplés öszvevágóbb, az előadás kifogástalanabb legyen — pusztán azért és semmi másért. Zádor tehát elment Idához, nem mulasztván el lehetőleg cinesan felöltözöködni, ami Boriskának nagy csudálkozásra ada alkalmat.

A csabos ajkú primadonna a legszívelesebben fogadta s a szerelmes nőknél szokásos szemrehányással kezdte beszédét.

— No ugyan szép is öntől, nekem kell ide rendelnem, utána járnom, hogy keressem föl . . . rossz ember, haragszom rá . . . és azokból a kárhozatra vivő mosolygó pillantásokból vetted rá egyet, mely azt mondta nagyon érhetően, hogy a világ sűrű kinevésért sem tudnék rád haragudni.

Péter udvariasan felelt:

— Csak rendelkezék velem kisasszony, amennyiser és a mikor tetszik

— Igen, de én azt szeretném, hogy saját jószántából szívesen jönné és ne rendeletre; aztán nekem nincs is jogom parancsolni.

— Én följogosított, hogy parancsoljon, én engedelmeskedni fogok, én szolgálja leszek és boldog leszek, ha szolgálhatom.

— Ugyan hagyja el, van is énnekem szolgálra szükségem, hiszen nem azt akarom én. Ne higye, nem haragszom ám, — jöjjön no, kezdjük a próbát, üljön ide a pamlagra; ugy — aztán mondja szerepét, de egészen ugy, mintha a színpadon volnánk — No üljön hát közelebb, nézze hogy van a darabban: Armand és Sophie a pamlagon ülnek Armand és No eszjen hát!

Armand. Mig szívének egy dobbanása lesz
Értd ver az, s mig lelkem gondol, eszmlé,
Köröttd röpked minden gondolatja.
Te léssz a cél, kiért küzd, vágy, remél,
Balsors, veszély nem árthat nekünk,
Legyözi azt és üdvöt ad szerelmünk,
Oh Sophie jer, kövess. . .

— Jaj édes Armand, de ezt szavalni kell, mit gondolsz, egy leánynak, akit el akar szöktetni, ilyen lágy melegen beszélni?

— Hiszen majd este a színpadon, csak bizsarám

— Igen, de most egészen ugy csináljuk, mintha valóban játszanánk. Kezdje előlről. Olvassa csak, mi van szerepében írva. — Megöleli. — Nohát öleljen meg. No mondja.

Armand. Jer megvonulunk csendes kis magányban,
Eol a világ zaja ég elmarad.
Zsarnok apád nem ildözhet, nem ér el,
Mind szende gerlepár lomb rejtekén
Elünk szerelemben s boldogok leszünk,
Oh Sophie jer, kövess. . .

Sophie. Megyek veled, immár tied vagyok. . .

Armand. És én tied, tied az életem.

A lelkem, szívem, tied mindenem. . .
Es el nem hagyak ezentúl soha. . .
Napom leszsz . . . én a bolygó vagyok.

Mint árny követlek. . . Nézd im térdemen esengek, hogy hall meg azt, mit ha nem mondok már ugy is tudod, oh Ida én. . . én

— No no az már nincs a szerepében, nem szabad extemporizálni.

— Sőt inkább most kezdődik az én szerepem, és én azt nagy gyönyörűséggel fogom játszani, addig gyakorlom mig majd bele halok.

— No azt ne tegye, mert akkor csupa következetességből nekem is utánoznom kell.

— Tehát remélhetek Ida?

— Könnyű akkor remélni, mikor valakinek valami már bizonyos.

Péter olyan jó kedvü volt aztán egész nap, hogy madarat lehetett volna vele fogatni; annál szomorúbb volt szegény Boriska. Az ő sejtése, mely darab idő óta kínozá lelkét, azt súgta neki, hogy Péter azt a círa kisasszonyt szereti, azt a kegyetlent, aki elveszti a kedvesét, és az igazi a mély szerelem sejtése nem fehér falakra festett árnyék, de valóság. Boriska azt is sejtette hogy az a szép kisasszony, aki úgy megbávozta az ő talált emberüket, bizonyosan nagy hatalmat gy korol Zádor ur fölött, tud neki sok szépet beszélni, vigasztalja; lám milyen jó kedvü azóta, ő meg még el sem mondta neki azt, amivel szíve telidesteli van, hát hogy is tudná akkor az ő érzelmét? Oh az olyan módos kisasszonyok nagyon tudják szép szóval tartani a fiatal embert, az ilyen egyszerű leányok meg csak szeretni tudnak. Aztán azt is sejtette

Boriska, hogy ennek a dolognak jó vége sohasem lesz. Az a kisasszony kizsákmányolja Zádor szerelmét, aztán megunja, ott hagyja, kineveti, vagy tán elveszti, mint ahogy a színházban tette, csak hogy ő sejtje, hogy ennek szomorú kimenetele lesz és az igaz szerelem sejtése nem csal.

Csibor uram pedig, mód nélkül örült, a Zádor kedélyváltozásán. — A boldogságos szűz áldja meg, szinte jól esik nekem, hogy jobb kedvét látom, hiszen nem is fiatal embernek való az a búslás, így szeretem én eszem a lelkét, ha vidám, még a Boriskának is örül a lelke, tudom, mert hát eddig nagyon sajnálta, higgye el az ur. Pedig Boriskának csak nem örült a lelke.

Este nagy közönség előtt a darab szépen sikerült. Széplaky Ida és Zádor elragadólag játszottak, a közönség nem győzte tapssal, a kis város nagy reményü fiatalisa koszorúkkal tisztelt meg a jutalmazandót, ő pedig nyilván azt gondolta, hogy milyen jó lesz majd ezekkel befűteni s aztán együtt meledelni mellette.

Péter egészen bele veté magát a szerelem árájába, mely lehet, hogy csendes pontra vet, de gyakrabban feltartóztatlanul ragad az örvénybe. Az első felángolás ösztintésévélel dobta életét a nő lábaihoz.

Egyszer aztán elmult a tél s mi természetesebb minthogy elérkezett a tavasz, ébredt a táj, zöld ruhát öltött mező, berek, a vándor madarak viszatértek abból a másik hazájukból, ebbe az egyik hazájukba. A színész társaság is útra kelt, nem azért hogy jobbak hazájába menjen, hanem inkább hogy hazátlanul bolyongjon egy ideig.

Zádor Péter visszamaradt a kis városban, nem tartotta tanácsosnak abból a másik országból, ebbe az egyikbe visszatérni. Jó magaviselete s kitűnő szereplésével közkedvességre tett szert s valami díjnoki állomásba jutott a polgármester mellett. Még fontosabb ok volt azonban ottmaradására az, hogy Széplaky Ida sem hagyta el a várost, valami özvegy bárónónél jóvelmes állást nyert, mely megmenté a kőbor élet gondjaitól. Aztán folytathatták azt a játékot tovább is, melynek szerepe a szívetben van megírva, melyhez nem kell sugó, rendező, de azért mégsem akad meg soha s tele van a leggyönyörűsebb tablókkel, éhettek szerelmüknek, mely bimbójából lassanként ki nyíllott s teljes virággá fejlett.

Csakhamar azután Csibor uramtól is búcsút vett Péter, azt adván okul, hogy a polgármester saját házában ad neki lakást. Együtt volt az egész család, Csibor uram épen azon témáit igyekezett tőle telhető ékesszólással bebizonyítani, hogy a boldogságos szűz milyen módon tudja intézni az emberek sorsát; lám, akik egygyűvé szöktünk, együtt maradunk, Zádor ur is itt van, nem ment el a Deátrummal. Minek is? Jobb lesz neki itt, ügyes ember sokra viheti, csak kiparancsolja a boldogságos szűz kinek-kinek az élete sorját. Aztán a polgármester ur hatalmas ember, sokat tehet, bizonyosan megszereti, mint mi. . . No csak hogy itt marad velünk tovább is.

— Itt maradok a városban — felelt Péter — de szíves házuktól családjuktól meg kell válnom.

— Ejj no hát már mért kéne megválnia, hiszen eljárhat innen a hivatalba. De bizony nem hagy itt minct, mikor már kiteleltük.

— Nagyon köszönöm szívességüket s fölkötéltséggem lesz azt meghálálni, de hivatalom s egyéb ügyeim nem engedik, hogy tovább itt lakjak; a polgármester ur azt óhajtja, hogy közelebe legyek.

— Jobban óhajtja azt más valaki, mond Boriska csendesen.

— Mit beszélsz kis leányom.

— Azt, hogy ne cresszük el Zádor urat, mert ott nem jó lesz neki a hova megy — valami igen nagy baj fogja érni — én megálmodtam, én tudom bizonyosan.

— Lám lám, még álmodban is Zádor urrai tépedől, biz ugy már jobb lenne itt marasztani.

— Hagyja el Boriska — mond az ifju — gyánitom, mi sugja magának azt a veszélyt, mely engem érni fog; gyánitom, miért akar itt marasztani, de látja, minden törekvése késő. Sajnálom igaz érzelmét, épen azért jobb nekem elmennem, ne engedje azokat egészen kiforrot . . . Sajnálom lelkének aggodalmait, mellyel kísér engem, de úgyze ki elméből azokat a gondolatokat, melyek velem foglalokznak, felejtse el engem végképen, most még könnyen teheti, engem sorsom, csillagom másfélre hív. Legyen boldog!

Mint mikor a sokáig fennjáró feleg egyszer csak megereszti a csendes esőt; ugy tört ki a leföjtött keserőség a jó leány kebeléből, szép szemé könnyekkel harmatozott.

Az apa és anya bámulva nézték a jelenetet.

— Tyűh kis leányom biz így már nagy a baj, hogy elmegy ez a Zádor ur. No de még nem ment el, lásd ne búslj, megváltoztatja a szándékát, itt marad, ugy-e Zádor ur?

Az anyjok is összecsapta két kezét:

— Mi atyánk Isten, a Boriska bizonyon beleresztett ebbe az urba, mi lesz már most ebből?

— Hiszen hallja az ur, ha a boldogságos szűz ugy akará, hát bizony ne derogáljon magának ez a leányka. Nem olyan paraszt, mint mi vagyunk, mert én iskoláztattam, varróba is jártattam, még Péstre is elvittem német szót tanulni, azért mondom, hogy ne desperáljon az ur, ha egyszer a boldogságos szűz ugy akará.

— Tisztelen családjukat — felelt Péter — még gondolatban sem sértem — ezután sem fogom; az a jóság, szíveség, mit irányomban tanusítottak, csak nemes kebre mutat; de engedjenek meg — a szívet erőszakolni nem lehet. . . az enyim már. . . Boriska majd elfelejt. . . az Isten majd vezet elébe mást, a ki. . . én már. . . jobb nekem távoznom. . . Boriska majd elfelejt. . . akadozott, a síró lány, a fűrkésző anya zavarba hozták, elsápadva ilt székén.

Boriska hozzá ment, vállára borult, mint a hogy a szomorú füz ráborul a sírszoborra:

— Sohasem feledhetem, ne menjen el, mert én meghalok.

Az izgalmak jelenetek az anya vetett véget. — Biz, ez furcsa dolog, no már ki hitte volna?! Jere, kis lányom, Boriskám ahogy Isten elrendelte,

ügy lesz jó hiszen más minden, ne kógó leány volna?

Péter nyonta a távolítani, rélem könn

Hódsma közseg seg nevel lovas bau csisorból ivnél a Föispán táklyás z

Ofelsaromán fejedredben, gálatképtel tel, megeng kel számf

Sürgögalag ujra

Maisóóink Bjárásitiztvább a sáról szö

A Bac testületén napjain Ti sorrendje. 28-an. 1. órákor előérkezett va jegyzéké indítványo kívánalmak évi auguszata: 1. Adésének elpénztár áll kezett m mejelölése a) Miképehetsége az alkalmasok átal is ha mely tantétezkedése idő kezdet a tanév eltatik? d) nepskolabnek a mu Budapest őr adanó megállapít indítványo fog megny tartatni a kimerithet órákor a befejezésé helyiséget igazgatói kéretnak. jegyzését, gőzhajózás jégvek ki pedig — kezelezh mellett ha kező tago seket meg lami polg sagnál jel 4 en. Sclm közs. tan

Zenta lyére egy építendo kibóvítot gek képz egyszerű helyiséget Árpáduat s pedig e két osztá beltéri ele helyisége

Az a zombó vadar tal Bockelben német ha nevel

A Bmüködó bajai töl Szé György Az vigyázót

A s bejárása Janamtól az Az megnyitil Baja megeskü

úgy lesz jó. Majd megmondja Zádor ur a dolgot, hiszen más is jár úgy a világon. . . . Jóra fordulhat még minden, nem kell kétségbe esni . . . és élvezte a zokogó leányt, folyvást ismételve: No már ki hitte volna!

Péter zavart kedélyvel távozott, valami úgynyonta a szívet, lelkét, amit pedig el kellett onnan távolítani, Boriska megáztatta vánkósát az igaz szerelem könnyeivel, mely aminő ritka, ép olyan keserű.

(Folyt. köv.)

Hirek.

Hódságh, aug. 6. Főispán ur ő méltósága ma községünkbe érkezett. A határszélen a község nevében Osztermayer plebános üdvözölte. A lovas bandérium vezetése mellett a hosszú kocsisorból álló menetet a főtéren állított diadalívél a község lakói lelkesedve üdvözölték. Főispán ur ifj. Trischler Ferenc vendége. Estére táklyás zene Részletes tudósítás jövőre.

Ofelésege Stuehlik János alezredesnek, a Károly román fejedelem nevét viselő 6-ik (újvidéki) gyalogezredben, a felülvizsgálat következtében „jelenleg szolgálatképtelen” gyanánt való minősítésére tekintettel, megengedte, hogy egy évre a várakozási illetékek számfeletti szabadságot viszonyába helyeztessék.

Sürgöny. Seultéy Kornél július 31-én egyhangulag újra jegyzővé választott Bácsujfalun.

Mai számunkhoz mellékelve veszik olvasóink Bács-Bodrogh t. e. megyének központi, járási tisztviselői és segédsemmélyzetének, továbbá a megyebeli községek és azok beosztásáról szóló kimutatást.

A Bács-Bodrogh megyei tankerület községi tanítótestületének folyó évi augusztus hó 28-án és következő napjain Titelen tartandó XI-ik rendes közgyűlésének sorrendje. Első nap: Hétfőn, 1882. évi augusztus hó 28-án. 1. d. e. 10 órakor bizottsági ülés. 2. d. u. 5 órakor előterjesztés; ennek tárgyai: a) A közgyűlésre érkezett tagok üdvözlése. b) A megjelent tagok névjegyzékének összeállítása. c) Önnálló írásba foglalt indítványok benyújtása. d) A közgyűlésre vonatkozó kívánalmak előterjesztése. Második nap: Kedden, 1882. évi augusztus hó 29-én közgyűlés. Ennek tárgysorozata: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. A körök működésének előterjesztése. 3. A pénztárnok jelentése a pénztár állapotról. 4. Az egyleti bizottságnak a beérkezett munkálatokra vonatkozó jelentése és az előadók megjelölése. 5. A kiütött tételek tárgyalása és pedig: a) Milyen élelőhelyes a növények gondolkodási tehetősége az emeléssel szemben, és mely tantárgyak alkalmasok arra különösen? b) Lehet-e már a népiskola által is hatni az ipar emelésének előmozdítására, és mely tantárgyakra fektetendő a figyelmet? c) Milyen intézkedéseket vegyen foganatba a tanító a szorgalmi idő kezdete előtt, mik a tanító első és legfőbb teendői a tanév elején, melyek által a tanítás sikere biztosított? d) Mennyi legyen a vegytan tananyaga az elemi népiskolában? 6. Radits Jakab tantestületi képviselőnek a mult évi augusztus 12-én és következő napokon Budapesten tartott országos képviselői tanító gyűléséről adandó jelentése. 7. A jövő évi közgyűlés helyének megállapítása. 8. A netán benyújtandó önnálló írásbeli indítványok tárgyalása. A közgyűlés reggeli 8 órakor fog megnyitást és d. u. 1 óráig szakadatlanul folytatást, ekkor, ha a tárgysorozat a delelőtt folyamán kimeríthető nem volna, 3 órai szünet áll be; d. u. 4 órakor a közgyűlés újból folytatást és a napirend befejezésig tartandó. Az összes ülések a polgári iskola helyiségeiben tartanak. A körök elnökei, intézetek igazgatói, illetőleg a községi iskolaszékek elnökei felkérve, hogy a közgyűlésen megjelenő tagok névjegyzékét, hozzá, a netán igénybe veendő vasúti és gőzhajózási árkedvezmény eléréséhez szükséges igazolási jegyek kiállítására veendő; — a titeli rendszó bizottsághoz pedig — a titeli állami polgári iskola igazgatóságának kezéhez az érkezés módja és idejének megjelölése mellett haladéktalanul küldjék be, hogy utóbbi, az érkező tagok elszállásolása iránt a szükséges intézkedéseket megtehesse. A kocsm érkezőknek szintén az állami polgári iskolában kellend a helyi rendező bizottságnál jelentkezniük. Kelt Zomborban, 1882. évi aug. 4-én. Schmausz Endre, a Bács-Bodrogh megyei tanker. közs. tanító testület elnöke.

Zentai építkezés. A mostani beltéri népiskola helyére egy emeletes bérház alul bolt-helyiségekkel lenne építendő, a kis város háza a postautca felől emeletre kibővítettnek, ezen épület földszintjét is bolt-helyiségek képeznék; a zsandárkaszárnya helyére építendő egyszerű emeletes épület szolgálja a gymnasiumnak helyiségeit, s végre a gymnasium mostani helyisége az Arpadutca felől egy földszinti épülettel toldatnék meg s pedig úgy, hogy ezen épületben a polgári leányiskola két osztálya, a beltéri leányiskola négy osztálya s a beltéri elemi fiúiskola öt osztálya s a szükséges mellék-helyiségek elhelyezhetők lennének.

Az országos tornaegylet aug. 6-iki közgyűlésén a zombori gymnasium is képviselve volt Városy Tivadar tanár jelenléte által. A nevezett vacsora közben Bockelberg Ernőre köszöntött poharat, mint aki távol német hazáját elhagyva, nekünk magyar tornászokat nevelt.

A Becsben szept. 6—7-én tartandó gabnavásáron működő nemzetközi bizottságra Weidinger Salamon, bajai földiink is be van választva.

Szenttamason (6-becsei j.b.) október 15-én Szimin György 6760 frtra b. ingatl. elárvereztetnek.

Az újvidéki m. k. folyamtermőnöki hivatalhoz felvigyázót keresnek.

A szabadka-kisszállási szárnyvasut közigazgatási bejárása legközelebb meg fog történni.

Janosi Boldizsar, derék tanár, a bajai gymnasiumtól az újvidékihez helyeztetett át.

Az újvidéki leégett gőzmalom sept. 1-én újra megnyitlik.

Bajan Krsztianits Hariton, kedvelt fiatal kereskedő, megesküdött Athanackevits Nana k. a-nyal.

Brankovits, temesvári gör. kel. püspök, vasárnap a reggeli vonattal indult el új székhelyére. Volt hitközségének tagjai, az uri és nép-osztály egyaránt nagyszámban sereglett ki az állomáshoz becsütisztele-tét tenni. Az elérzékenyült főpap könnyezve integetett híveinek és tisztelőinek az elrobogó vonatról Isten hozzádot.

Vasárnap reggel egy férfi hullát vittek a csatornából a kórházba. Az illetőben a városi kertész egyik rendes napszámosára ismertek. Ongyilkosság-e vagy baleset; nincs megállapítva. Neve Véber Ferenc, 7 gyermek atyja.

Bácsföldvárról a kedves Bohunek Vilma k. a-t eljegyezte Wittmann Béla palánkai segédjegyző.

Magyarosodás. Herbert Antal, topolyai lakos, Hubai; Fembach Antal hegyesi lakos Árpádfi nevet vett föl.

Vasárnap az ajtatos nép sűrű csoportokban vonult ki becsüt alkalmából a Szt.-Anna kápolnához.

A panoramasok és komédiások a megyeházán téren egymást érik. A legújabb világfutó művész az új templom árnycsámban, annak falához támaszkodva ütötte föl bődőjét. Mi úgy tudjuk, hogy az új templomhoz körülötte egy bizonyos terület is tartozik s azt sem a város, sem az egyházközség nem adhatja panorámasoknak bérbe. Az első azért nem, mert nem az övé; a második azért nem, mert kizárólag vallásos célokra kapta. Fölkérjük ennél fogva a rendőrséget, hogy azt az urat onnan távolítsa el odább a köztérre; különben ha a dolog elnézetik, kénytelenek leszünk a szent célra kapott telek profanizálásáért a r. k. egyházközségnek tenni szemrehányást.

A segély-egylet félévi jövedelmre megközelíti a 4000 forintot. Kár, hogy időszerűsint ki nem vetik százalékbán, mennyi illet meg egy résztvevőt; mert így a tulajdonos azt sem tudhatja, mennyit ér a könyvecskéje.

Rendőrségünk figyelmébe ajánljuk azt a dobogót, mely a Madár-utcaba vezet. Ha erkölcsi szempontokból van egy elhanyagolva, az dicseretes; de ha gondatlanságból, akkor sürgős megigazitása szükséges. Mert akkora rés van rajta, hogy egy ló is könnyen beleeshetik.

Klapka János, szígyártó, mátol kezdve Budapestre a külső stáció utcai 3. sz. házába, a József-városi templom mellé helyezi át üzletét s további megrendelések pontos kivételére ezentúl is ajánlja magát eddigi nevökön.

0-Becséről Tomcsányi János káplán Tatabázára adminisztrátorra helyeztetett át.

Szabadka, Baja városok főispánja a szliácsi fürdőből visszaérkezett.

Bajan a barátok temploma tornyán fog a tűzjelző állomás berendeztetni.

A segédjegyzők értekezlete f. hó 13-án a Szabacsy-féle megyeháztéri vendéglobban nyílik meg. Az ismerkedési estély ugyanott tartatik.

Az „Első Magyar Alt. Bizt. Társaság” a zombori önk. tüzeltő 700 forint értékű szénáját ez idén is ingyen biztosította.

Egy jegyzőseged, a ki jelenleg is alkalmazásban van; a ki a jegyzői teendőket járta; a ki a magyar, német és szerb nyelvet szó és írásban tökéletesen bírja, alkalmazást keres szerény feltételek mellett, különösen a csajkás kerületben. Bővebbet a szerkesztőség.

A zombori takarékpénztár 200 fban kibocsátott részvényeit az Olvasókör 830—836 frton adta el E nagy ár pénzüzetünk jó állapotára vall.

Palánkáról irják Petrovics Gávra parabutyi lakos, ki több rendbeli lopás és betörését az illóki járásbírósi börtönben volt letartóztatva, a bíróság börtönéből a mult hónapokban megszökött s egy darabig nem tudták merre van. A mult hetekben Nikóles Simon palánkai lakos és volt járási esendbiztos meglátta és felismerte az utcán a jól ismert gonosztevőt, s rögtön értesítette a rendőrséget, Petrovics Gávrat csakhamar elfogták és a közszékháza közlést, hol megmozdítván, körülbelül 200 forint találtak nála. Az elfogadás híre csakhamar elterjedt a faluban s így Sztojesics István 6-palánkai lakoshoz, kitől ugyanaz nap reggelén egy ismeretlen 270 frtnyi készpénzt és négy ötörintos aranyat lopott el. Kiderült, hogy a tolvaj Petrovics Gávra. Visszakísérte a csendőrség újra az illóki járásbírósi börtönébe.

A Schullverein figyelmébe. A bécsi ker. iskolai tanács a X kerületben lakó nagy számú cseheknek az iránti kérelmére, hogy engedtessek meg nekik cseh iskolát állítaniok, — visszavetette az egyszerű okból, mert Alsó-Ausztriában csak egy nyelv van: a német.

A szabadkai ügyvedői kamara részéről közbíró tétetik, hogy d. Schneider Károly kulai ügyvéd, Merényi Dezső zentai ügyvéd e kamara lajstromába felvétetett.

Apatinban, a helybeli iparegylet költségén alakult s tartartott kisdőnevelő intézetben július hó 30-ik napján, nagyszámú közönség jelenlétében, ünnepélyes vizsgálatot fejezték be az első tanév. Valóban kép-telenek érzem magamat arra, hogy lángbuzgalmú óvónékn, Tasnády Júlia k. a-nak, ezen téren szerzett érdemeit kellőleg kiemeljem. Ezen intézet alig tiz havi fennállása óta, már is oly eredményeket mutat fel, melyek a magyar nyelv és magyar szellem terjesztésére s fejlődésére följött hasznosok és fontosak. Ugyanis az intézet megnyitva alkalmával, az azt meglátogató kisdetek közül, alig egy kettő tudott egynehány szót magyarul, míg a többinek még arról se volt fogalma, hogy a német nyelven kívül más nyelv is létezhetik a világon. S ime tiz havi fáradsággal buzgó kisdőnevelőnek azon eredményre jutott, hogy most már minden egyes kisd megérti, ha ő beszél (megjegyzendő, hogy csak magyarul beszél) mindenik közülük 35—40 magyar dalcsmát énekelni s elszavalni is tud, továbbá ismerik a lefestett állatok s közönséges kerti virágok legnagyobb részét, s azok alkatrészeit is. Hát ki lenne képes mindazt elősorolni amit ezeken kívül még tudnak? Tudnak mindenféle tornajátékok, kockák s hasábokkal házakat építeni stb. stb. Szóval kívánom, hogy ezentúl is mindegyiküknek úgy sikerüljön minden egyes vizsgálata mint sikerült életében az első. Végül az iparegylet elnöke hosszabb beszédben, az egész egylet nevében köszönetét fejezte ki Tasnády kisasszonynak, önfeláldozó fáradsággal buzgalmáért s

ezen hazafias irányú intézményt a közönség pártfogására ajánlotta. Eljen sokáig lángbuzgalmú óvónékn, éljen a hazafias érzelmi iparegylet. Egy jelenvelet.

Hajlik, hajlik, hajlik! — nem csak a német ének, hanem a zentai hid is. Ezt jelentette a jul. 30-iki közgyűlésen a polgármester.

Buchhalter Pinkasz Wolf másképp Ferenc, szalói illetőségű, bácsi lakos, próbaesendőr, Kövári vezetéknevet von fel.

Arverésre kerülnek Ó-Becsén Hadzsits Sándor 9800 frtra becs. ingatl. okt. 25.

Megyenket újból nagy tisztesség érte, amennyiben a hivatalos lap „Baja, Szabadka, Újvidék, Zombor szabad királyi városok területére állami adóvégrehajtói” pályázatot hirdet.

Zentára f. hó 20-án érkezik le beszámolóra ifj. gr. Ráday Gedeon, a város országos képviselője.

Csataaljan az aratás alatt jul. 31. volt a harmadik tüzeset. Villám csapott Bayer Simon gazda fészerébe, mely tömve volt szénával; de ez nem lobbant lángra, mert alól gyujva, az egyesereglett mentők labai alatt lassan harapódzott tova a tűz, míg sikerült a szénát elhordanunk s a tovább égést megakadályoznunk. A kár csekély. Künn a földön is elégett egy buzakörörszt villámcsapás folytán. J.

Zentan t. Viktor panaszt emelt a kapitányi hivatal előtt, hogy ez előtt hét évvel híre járt, miszerint ott egy özvegy zsidóasszony és leánya loknis szent zsidók számára (?) magyar gyerekeket vásárolnak s idegen helyen helyezik el. Feljelentő mint mondja szintén tud egy ilyen esetet és pedig nővére ellen — kinek erkölcsi életéről nem épen hízelgően nyilatkozik. Nővére ugyanis szintén alkuba volt a szent loknis zsidókkal, azonban mint előadja, az ő szigorú fellépése megakadályozta az üzelmét, mely azonban sógoröjje ellen már nem sikerült s ez drága pénzen adta el 8 hetes gyermekét, kit a zsidók elvittek s hogy bova tünt, mai napig a rejtélyek sorába tartozik. A feljelentő mint mondja azért nem tett eddig sógoröjje ellen föl-jelentést, mivel azt hitte, hogy a kis gyermek jó helyen van, de mióta híre jár, hogy Tisza-Eszláron egy magyar lányt a szent zsidók elszakították, nehogy ő ily nagy bűn tudatával bűnpalástólónak tünjék fel, azért sógoröjjét és a szent zsidókat föl-jelenté. Ezt a panaszt pedig fölvette a zentai kapitányi hivatal. A szabadkai kir. ügyészség mint halljuk elévülés miatt e föl-jelentés felretételét indítványozta. Szab. Közl.

„Újvidék.” Hihetetlennek tünik, pedig megtörtént törvényszéki börtönünkben. Prodanovits nevű gör. kel. pap arra használta fel a börtönbe — istentisztelet tartása végett — járását, hogy a rabokkal titkon conspirált, velök egyetértett. Magaviselete, különösen azon körülmény, hogy pápi teendő végzése alkalmával egyes raboknak füleit tele sugdosta, fölkelte Zsigmondii érellyes börtönfelügyelő figyelmét, miért is P. szigoru szemmel tartását hagyta meg a börtönörnek, ki a minap rajt kapta, ép akkor, midőn istentisztelet tartása alkalmával reverendáját hátul fölemelve, egy csomagot vett ki dereka alól s azt egy 12 évre elítélt rabnak nyújtotta át, hátulról. A börtönör azonnal hopyon vette s a csomagot felbontván, szalonnát, dohányt, papírost, ceruzát és egy — nagy kést talált benne. Ha az elemi szerek nyújtásában az illető lelkes könyörületességét akarnók is látni, a kés, ceruza és papíros be-csempészésének semmi esetre sem lehetett emberszerető, nemes indoka! Az ügyészség, mely Prodanovitsnak a börtön látogatását azonnal betiltotta, s a szükséges intézkedéseket nyomban megtette, most már tisztában van az iránt, ki szolgált a raboknak a börtönben a külvilággal való érintkezés-, levelezésre titkos közvetítőtől, dacára a szigoru felügyeletnek és példás rendnek, mely törv. börtönünket annyira jellemzi. Az eset, bárha Prodanovitsról a legocsmányább, nemtelen tetkek ismeretese, természetesen méltó felháborodást szült várossszerte, kivált a szerb körökben s Trandaifiné azonnal elvonta tőle az évi 100 ft segélyt, melyben részese síté. — Megjegyezzük, hogy P. a börtönben teljesített egyh. szolgálatait évi jutalomdíjat húzott a magyar államtól. Mint értesülünk P. ez esete után ki fog zárni a gör. kel. pápi kötelekből.

Müller Gyula, a „Zombor és Vidéke” szerkesztője, Babos kendő c. pályanyertes népsziművére forintjával előfizetéseket fogad.

Zentan Palóc Péter 3 kéve búzát lopott szomszédjától s annak feladását fenyegetésétől féltében padlásán felakasztotta magát.

Újvidék város azon kérelmére, hogy a zimonyi vasut meg a tél elején megnyitljék, a ministeriumtól azt kapta válaszul, hogy ha a vasut kikötött határideje — 1883. máj. 13. — előtt 4 hónappal elkészül s a vállalkozók kárpótlást e sietségért nem követelnek: hajlandó a kérelem teljesítésére.

Zentan aug. 20-ig két tanítóó állásra van pályázatot hirdetve.

Obrovacon Szauder István új plebános lakása esütörtök éjjel butorostul porrá égett. Tekintve, hogy tavaly is miy eset érte az ottani plebánost, igazán alig bízhat, hogy ott az elemi csapásokon kívül más kétlábu istenverése is üldözi a r. k. parochiát. Obrovára egyáltalán elkelve egypár jó szemes esendőr, mert nagyon sok ott a kurázsiz legény.

Megyenk specialitásai között nem utolsó az az országos unikum se, hogy Újvidéken a város egyetemenek italméresi joga mellett két polgári család is osztozik a fogyasztási jövedelemben.

Egy csajkás tanító panaszodik, hogy Pancsován az új állami selyemfonóba közönséges protekciólan halandónak körütekintés végett se szabad bejutnia. Ez annál csodálatosabb, ha igaz, mert hisz az állam ép a tanítók útján akarja népszerűsíteni a selyemtenyésztést; amit persze több kedvvel és szakértelemmel tehetnek, ha annak kezelésével minél jobban megismerkednek.

Házalokereskedés betiltása Szabadkán. A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter, a Szabadka sz. kir. város által alkotott szabályrendeletet, — mely szerint a házalokereskedés gyakorlása a nevezett város területén, a fennálló házalási szabályok 17. §-ában és az e §-t kiegészítő későbbi összes rendeletek bizonyos vidékek lakosainak biztosított jogok ép-ségben tartása mellett megtiltatott, — f. évi július hó 22-én 28,858. szám alatt kelt rendeletével helybenhagyta.

Kupuzina községben mult hó 17-én, még eddig

smeretlen módon tűz támadt és nyolc ház, több gazdasági épület, egy pálinka-kazán, egy szeeskevágo gép, butor, tömérdek széna és gabna lett a lángok martalékává. A kár körülbelül nyolcezer forintra rug, 2100 forintig volt biztosítva.

Baja volt polgármestere, dr. Hauser Mór, az aradi ügyvédi kamara közzététele szerint, Aradon az ügyvédkedést megkezdette.

NYILTTÉR.*)

T. Szerkesztő ur! A „Zombor és Vidéke“ c. lap 63. számában városunkat és néhány derek polgárát bizonyos G-fahn, valószínűleg egy idevetődött, de csakis kellemetlen esetekből és zsonalista szerepléséről ismert egyéniség akarja pellengére állítani. Levelében tek. Bodnár Imre kir. közjegyző, Tessényi Albert ügyvéd és Kék Lajos ügyvédjelölt urakat az itteni antisemitizmus hőseinek tünteti fel s igéri, hogy legközelebb majd másokat fog leleplezni. Rágalmazó levele itt nagy felháborodást szült, mert nálunk antisemita izgatás nincs, ha csak egy-két gyerkőc kihágását nem vesszük annak, a mi pedig a legbékésebb városban is megtörténhetik. A mióta a nemzetgazdasági reakció egész Európában fellépett és a Tisza-Eszlári esetről napokint olvas a közönség, nem lehet tagadni, hogy zsidópolgártársaink egész keleti Európában némileg kínos helyzetbe jutottak, de azért nem szabad nekik amolyan G-fahn fele zsonalistákkal békés polgárokat és olyan tisztelt férfiakat minők a fentebbiek rágalmazni, beestelen támadásokkal insultálni. G-fahn ur egyetlen tényt sem tud felhozni a rágalmazottakra, mely őket compromittálná, sőt ellenkezőleg éppen ők

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

azok, kik józan, mérsékelt maguktartásáért a helybeli zsidók háláját érdemlik ki, amint azt egyik-másik zsidó polgártársunk mindjárt a rágalmazó cikk megjelenése után sietett a rágalmazottak egyikének kifejezni. Különben a beestelen támadás hírére a helybeli polgárság zöme fényes elégtételt adott a rágalmazottaknak, midőn ünnepléses nyilatkozatban fejezte ki elismerését nemes maguktartásáért. De hát mégis miért sújtotta őket a szemtelen támadás, kérdi a t. olvasó. Szívesen elmondjuk. Városunkban két izraelita orvos működik, s egyikök éppen magaviselete által elvesztette a közönség minden bizalmát és rokonszervét. Szóba jött tehát, hogy jó volna e népes és vagyonos városba egy jó nevű orvost híni meg. E tekintetben a jobbmódu polgárok értekezletet tartottak és egy-két kitünő orvost szelítettek fel, nem volna-e kedvők Apatinban telepedni le. Sőt e hír hallatára egy fiatal orvos kértlenül is megjelent, itt letelepedett és alapos ismereteivel, valamint vonzó modorával annyira megnyerte a közönség bizalmát, hogy alig győzi a betegeket látogatni és lakása olykor valóságos ostromnak van kitéve a betegek részéről. Ez a dolog bibéje. Ezért kellett ama fentisztelet férfiaknak bemocsokoltatniok. Azonban a rágalmazás nem lesz képes megállítani a dolgok menetét, már meg van az egyezés egy tekintélyes orvossal is, ki a jövő hónapban fogja ide áttenni székhelyét. Várjuk, hogy a „Zombor és Vidéke“ ezt is megrágalmazza.

Nyilatkozat.

Mi alulírott apatini polgárok megbotránkozva olvastuk a „Zombor és Vidéke“ című lap 63 ik számában megjelent közleményt, melyben három tisztelt polgártársunk tekintetes Bodnár Imre kir. közjegyző, Tessényi Albert ügyvéd és Kék Lajos ügyvédjelölt urak a zsidóság elleni izgatással vádoltatnak. Midőn

aljas rágalomnak jelentjük ki e közleményt és tiltakozunk az ellen, hogy a sajtó ily beestelen támadásokra használtassék fel, egyuttal szívesen megragadjuk az alkalmat, hogy fent tisztelt polgártársainknak társadalmi maguktartásáért elismerésünket fejezzük ki, — kijelentjük egyuttal, hogy a hivatkozott közleményben megtámadott polgártársainkat felkértük, miként arra ne válaszoljanak, hanem válaszul jelen nyilatkozatunk szolgál. Apatinban 1882. augusztus hó 5-én f. Bäcker Handelsmann, Georg Farkas halász, Szaal Jakab halász, Dombovits Márton Handelsmann, Johann Kemmerer Holzändler, Adám Frech Fischermeister, Martin Schieber, Marsch Károly, Ignätz Gozorits, Anton Sztao Fischermeister, Anton Reisinger Fischermeister, Bogner Antal tanító, Egyed Péter, Josef Kiefer, Josef Wesztermayer Fischermeister, Paul Rapp, Péter Zimmer, Anton Szokoli, Szeiter Jakob, Franz Bäcker Fischermeister, Hank Adám lakatos, Aman József kereskedő, Tomesányi Adám takarékpénztári pénztárnok, Alföldy Gyula földbirtokos, Franz Muser, Schömmmer Lipót, Anton Hermansdorf, Franz Reisinger, Johann Mayer, Johann Schverer, Mathiasz Gasz, Anton Szayer, Anton Hermansdorf jun., Stefan Speiser, A. Benzinger jun., Fernbach Jakab, Paul Fleischmann, Friedl Pál, Weber József, Radoychich Lajos m. kir. postamester, Rátay Tivadar gyógyszerész, Szabó László kir. kincstári ispán, Déván főerdész, Krebsz János, Schmausz Károly, Gillich Péter, Hesz Mihály, Johann Wiederkehr, Johann Pfeifer, Boromisza Tivadar ügyvéd, Csinesek Nándor tanító, Kerner Béla tanító, Marsch János idős, Weisz Mihály plébános, Boldizsár Pál ügyvéd, ifj. Fernbach Péter.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVAN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

ALÁÍRÁSI FELHÍVÁS.

A Zombori Színház-Részvénytársaság a színház és mellékhelyiségeinek teljes kidiszításához és felszereléséhez szükséges 160 darab

osztrák értékű száz forintról szóló 6%-ot kamatozó elsőbbségi kötvények elhelyezése végett

az alapszabályok 15-ik, 16-ik és 17-ik §§ ai értelmében

folyó augusztus 14-re és 16-ra

a Zombori Takarékpénztár helyiségében nyilvános aláírást tűzött ki.

Ezen összesen 16,000 frtnyi elsőbbségi kötvények biztosítására lekötött: az »Elefánthoz« címzett vendéglő, a kincstártól megvett melléképület és a színház összes felszereléseivel együtt.

A visszafizetés akkép van megállapítva, hogy: 1883-ik évi december 1-től fogva nyolc éven át évenként 20 darab 100 frtos elsőbbségi kötvény kisorsoltatik és a kisorsolt kötvények ugyanazon hó végén teljes névértékben fognak beváltatni.

A 100 frtos elsőbbségi kötvények után évi kamat fejében osztr. ért. hat forint felévenként előre fog a megfelelő szelvények iránt a társaság pénztáránál fizettni.

Az elsőbbségi kötvények kamatai után járuló tőke-kamat-adót a Színház-Részvénytársaság fizetendő, és ezen adót, úgy a megfelelő bélyegdíjat nem vonandja le; ezek szerint a kötvények birtokosai a 6% kamatjövédelmet minden levonás nélkül élvezendik.

Az aláírás alkalmával 10% lefizetendő; a teljes lefizetés f. évi szeptember 1-től 15-ig teljesítendő, a mely alkalommal a f. év végeig járuló 6% kamatok megtérítetnek.

Zombor, 1882. augusztus 4-én.

Zombori Színház-Részvénytársaság
Szemző Gyula s. k. Barthal József s. k.

618
tk. 1882.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a zombori kir. törvényszék és a kulai kir. bíróseg mint tkvi hatóság területén levő néhai Allein Adolf hagyatékához tartozó a szeghegyi 572. sztkben A I. a. 111. hr. 85. ö. sz. ház és 2993. hr. sz. pótkert 840 frt kikialtási becsár mellett 1882. évi október 20-ik napján délután 3 órákor Szeghegy község házánál megtartandó nyilvános önkéntes árverésen — szükség esetén a becsáron alul is eladatni fog.

A vevők által leteendő bánompénz a 840 frt becsár 10%-a.

Az árverési feltételek ezen kir. járásbíróseg mint tkvi hatóságnál úgy az illető községi előjáráságnál megtekinthetők.

Kelt a kulai kir. járásbíróseg mint telekkönyvi hatóságnál 1882. július hó 31.

Sztojkovits,
kir. a. jbró.

Árverési hirdetmény.

Kula m. város képviselő testületének f. évi ápril 23-án 16. szám alatt hozott, — Bács-Bodrog megye bizottsága által f. évi június 13-án 381. szám alatt jóváhagyott határozata folytán ezennel közhírré tétetik, miszerint Kula község tulajdonát képező, a kulai 95. sz. tkben A IV. alatt foglalt, 166. hr. és 121. ö. i. számú, — a fútcán fekvő ugynevezett régi községház, folyó évi szeptember 3-án mint első, — és október 1-én mint második, — Kula községházánál mindenkor délutáni 3 órákor megtartandó önkéntes árverésen, a községjegyzői irodában a hivatalos órákban megtekinthető feltételek mellett, örök áron eladatni fog.

Kulán, 1882. évi aug. 1-én.

Dosztig József,
jegyző.

Kulyancsity Ráda,
bíró.

3-1

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog megye felső II-od járásához tartozó Jankovác községében eluhalozás folytán megürült községi orvosi állomás folyó 1882. évi szeptember hó 1-ő napján d. e. 10 órákor fog Jankovác községében választás útján betöltetni.

Ezen község orvosi állomással következő javadalmasz van egybekötve:

- 1) Egy évi fizetés készpénzben . . . 300 frt —
- 2) két negyed telek föld használevzete
- 3) látogatási díj nappal 20 kr.
- 4) látogatási díj éjjel 40 kr.
- 5) halotti szemléért 10 kr.
- 6) bizonyítvány kiállításért 50 kr.
- 7) szülészeti segédkezésért műszer nélkül 1 frt — kr.

7) szülészeti segédkezésért műszekkel 2 frt — kr.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomás elnyerésére pályázni szándékoznak, hogy az 1876. évi XIV. t. c. 143 §-a értelmében felszerelt kérvényeiket Bács-Bodrog megye felső II-od járás Bács-Almás szolgabírói hivatalhoz folyó évi augusztus hó 30-ik napjáig benyújtsák.

Ezen napon túl beérkező folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Jankovác, 1882. évi július havában.

3-1

Az előjáróság.

3438. sz.
tkvi. 1882.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Kaich Józsefnek, — Frey Vince ns-militicsi lakos ellen 2000 frt tőke, ennek 1881. évi január 31-től számítandó 6% kamataja, 16 frt per és 71 frt végrehajtási költség és még felmerülő költség iránti ügyében a nemes-militicsi 764. sztkj. A. § alatt bevezetett a végrehajtót megillető 1000 frtra becsült birtok 2/3 részére az árverés elrendeltetvén, ugyanezen ingatlan 1882. évi október hó 7-ik napjának délutáni 3 órájkor Nemes-Militics község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikialtási áron alul is el fog adatni a következő feltételek mellett:

1. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan fenti becsáranak 10%-át vagyis 100 frtot készpénzben a kiküldött kezéhez letenni.

2. Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben, és pedig: az első részt az árverés napjától számított két hó alatt, — a második részt ugyanazon naptól számított 4 hó alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az 1881. évi 39425. sz. a. a bírói letétek kezelésére nézve kiadott rendeletben meghatározott módokat mellett, a zombori m. kir. adó, mint bírói letéti pénztárnál lefizetni; a bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

3. A tulajdonjog bekebelezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni. Az átruházási költségek — és az árverési naptól fogva az adó is vevőt terhelik.

4. A vevőnek vételi bizonyítvány az 1881. LX. t. c. intézkedései értelmében csak az esetben fog kiadatni, ha az árverés napjától számított 15 nap alatt az idézett törv. cikk 187. §-a intézkedésének megfelelő utóajánlat nem tétetik.

5. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tette, a megvett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére, az 1881. LX. t. c. 185. §-a értelmében vevő veszélyére és költségre, — bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés alá bocsátatni fog.

Zomborban, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 1882. évi július hó 27-én tartott üléséből.

Valter Nándor,
kir. trvszéki jegyző.

Széchenyi József,
kir. trvszéki elnök.

1-1

Tűzelőfa eladás.

istálló bérbe

2480. sz. k. ig. 18

Bács-Tovarisov másra pü betöltés d. e. 9 5

Eze zetés és hasznóv

A nyelket e megye szabizot községben nyilvánit a választ mert a figyelme

Ba

3-2

K

a S köny

MEGHIVÁS.

Az „almási járási takarékpénztár“ folyó évi augusztus hó 27-én délelőtt 9 órakor Vagner Flórián-féle vendéglő nagytermében alakuló közgyűlést tartja, melyre a t. részvény aláírók figyelmeztetéssel az 1875. évi 37. t. c. 155. §-ának intézkedéseire ezzel meghivatnak; mely közgyűlésnek következők lesznek

t á r g y a i :

- 1) Az alapítók jelentésének előterjesztése az alakítandó intézet részvényeinek biztosítása s a befizetések megtörténtéről.
- 2) Az intézet meg vagy meg nem alakulása iránt határozni.
- 3) Az alapszabályok megállapítása.
- 4) Az intézeti igazgatóság, választmány, ügyész és felügyelő bizottság megválasztása.
- 5) Az alapítók által az alapítási költségekről előterjesztendő számadásnak megvizsgálása s ezek részére a felmentvény megadása.

Almásan, 1882. évi augusztus 1-én.

Az almási járási takarékpénztár alapítói.

Tűzelőfa eladás.

Alulírottak a n. é. közönség tudomására hozzák miszerint itt helyt, a csatornán innen, a Dóditó-féle udvarban jó eszségűs

ccer- és folyó-lacásófa

egy folyó-ágrát jól rakva, jutányos áron eladnak. Közelebbi értesítés Karakasevits M. könyvkereskedésében nyerhető.

Zombor, 1882. július hóban.

Tisztelettel

Karakasevits és Bikár.

Brennholz-Verkauf.

Geförigte erlauben einem P. T. Publikum die Cahöf. Anzeige zu machen, dass sie d'ess-its des Cahnals im Deditschen Hofe gutes und gesundes

Zerrreiben- und Weissseihen-Schreibholz

sowie Weissseihen-Prügelholz bestens geschlichtet, zu mässigen Preisen verkaufen. Nähere Auskünfte werden in der Karakasevits'schen Buchhandlung gegeben.

Zombor, im Juli 1882.

Mit hochachtung

Karakasevits & Bikár.

Pályázati hirdetés.

Felső Szent-Iván községben (Bács-Bodrogh vm.) egy rom. kath. jellegű, német tannyelvű osztály állítván, erre f. évi augusztus 10-éig pályázat hirdettetik. Ez állomás jövedelme 400 frt o. é., 30 frt lakbér és 600° kert illetmény.

Tanítónők is pályázhatnak; de a megválasztott tartozik a női kézimunkát ingyen tanítani. A német nyelven kívül a magyar nyelvben teljes jártasság kívántatik. Az ismétlő iskolában való tanításért külön díj nem jár. Végleges megerősítés egy év után fog adatni.

A folyamodványok kellőleg felszerelve a felső-szent-iváni r. kath. iskolaszékre címezve főtiszt. dr. Csicsáky József prépost, esperes-plébános és kerületi tanfelügyelő urhoz Almásra (Bács-vm.) küldendők.

Felső-Szent-Iván, 1882. július hó 28-án.

GRÜN KAVER FERENC,

felkész. és iskolaszéki elnök.

Bérleti hirdetmény.

Birvalszky Zákó Maja a szivaci csárdánál fekvő 97 katasztrális holdnyi szántóföldjét és szállását (3 szoba, istállók stb.) 1882-ik évi augusztus elsejétől 1--5 egymásutáni évre jutányos és kedvező föltételek mellett bérbe adja.

Értekezhetni a tulajdonosnővel nagy-szerb-templom-utcai lakásán, bármely órában.

3-3

2480. szám.
k. ig. 1882.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye alsó I. járásába kebelezett Tovarisova községében megüritült község jegyzői állomásra pályázat hirdettetik, s annak választás utjánai betöltésére a határidő folyó évi augusztus hó 24-nek d. e. 9 órájára tüzetik ki.

Ezen állomás utáni javadalmazás: évi 800 frt fizetés és szabad lakás, az ezen lakáshoz tartozó kert hasznélvezetével.

A pályázók fölhivatnak, miszerint ebbeli kérvényeiket az 1871. évi XVIII. t. c. 74. § a értelmében e megye törvényhatósága részéről kiküldött állandó szakbizottsága által kiállított s magyar, német és szerb községben a község jegyzői hivatal ellátására képesnek nyilvánított okmánnyal ellátottan. — alulírt hivatalhoz a választást megelőző napig annál is inkább benyujtsák, mert a választási napon benyujtott folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Bács, 1882. július hó 27-én.

3-2

Nagy József,
szolgabíró.

Két tanonc

felvétetik

3-2

a SCHÖN ADOLF-féle
könyvkereskedés- és könyvkötészetben.

Budapesti társas polgári és kereskedelmi iskola

előbb HAMPEL ANTAL

Budapest, V. Nagy korona-utca 14. szám

Ezen tanoda, melyet 50 év előtt Hampel Antal ur alapított, és mi azt már 16 év óta fenálló tanodánkkal egyesítettük, minden törekvésünk oda irányul, hogy ezen intézetnek kiérdemelt jó hírnevét megőrizve tanítványainkat alaposan képzett egyénekké neveljük. Hogy törekvésünket biztosan elérjük, iparkodunk ismert jeles tanárok alkalmazása által célunkat biztosítani. Tanítványaink az egy éves önkéntesi vizsgálat letétele elé elkészítetnek. Tanodánknál tápintézet van egybekötve, melyben teljes ellátáson kívül, szeretetteljes bánásmódban részesülnek és tanulmányaikban a legfondosabb felügyelet alatt állanak. A legközelebbi tanévre a beiratások augusztus hó 27-én veszik kezdetüket. Ertesítőt kívánatra ingyen küldünk.

4-2

Az igazgatóság:

Prasser József igazgató. Gross Gyula.

Alulírott azon oknál fogva, mert raktáromat jövőre tetemesen megnagyobbitom, a jelen nyári évadra szóló nagyválasztékú férfi-divatolkkakat, nevezetesen: saját készítésű fehér és színes férfi ingeket, lábravalót, harisnyákat, zsebkendőket, legújabb divatú nyakkendőket, nap- és esernyőket, sétatöbötök, illatszereket, por- és esőköpenyeket, utazótakarókat és pialdeket stb.

meglehetően olcsó áron végeladom.

Bátor vagyok tisztelettel kijelenteni, hogy ezen elárúsítás nem a szokásos névszerinti végeladás, — mely közönséges reklám nál nem egyéb, — ellenkezőleg alkalma nyílik a nagyérdemű közönségnek, az árak tényleges leszállításáról meggyőződni.

Vidékre: ingkalmemintákkal bérmentve szolgálok és megrendelések pontosan eszközöltetnek.

KARIKÁS LAJOS,

fehértanemű- és férfi-divatárú-üzlete
Budapesten, V., Dorottya-utca 3. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Cservenka községe részéről közhírré tétetik, hogy a Ferenc csatornától a topolyai uthoz vezető 1135 folyó méter hosszú utcájának összesen 16929 frt 45²/₁ krra költségelt kövezési munkájára f. é. Augustus 16. napján d. e. 9 órakor a községházánál, hol a tervek-költségvetések és egyéb feltételek előlegesen is megtekinthetők, nyilvános árlejtés fog tartatni.

A vállalkozni szándékozók kötelesek 10%-ot ovdék fejében letenni.

Óvadékkal ellátott s lepecsételt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéseig a községi előljárásnál nyujtandók be.

Cservenkán 1882. évi július 28.

Karl B.
jegyző.

3-2.

Krunesz Fülöp,
községi bíró.

22002. sz./1882.

Pályázat.

Alulírott kir. adófelügyelőnél 1 frt napidíjjal javadalmazott egy állandó díjnoki állomás betöltendő lévén, pályázni óhajtók felhivatnak, kellően felszerelt kérvényeiket 14 nap alatt alulírottánál benyujtani.

Zombor, 1882. augusztus 6-án.

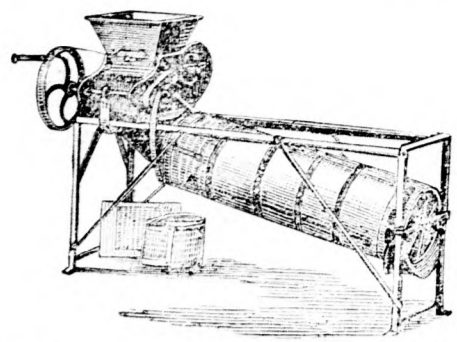
Buday József,

p. ü. tanácsos, kir. adófelügyelő.

GUTJAHR és MÜLLER

első budapesti Trieur és rostalemez-gyár.

Ajánlják min-
allitáson kitunte-
kat, különösen
köny és konkoly
különféle gabna-

den gazdasági ki-
tett gyártmányai-
Trieuröket buk-
kiválasztására a
nemekből.

Egyedüli bizományi raktárt Zombor és környéke számára tartunk

RAICHL JÁNOS

vaskereskedőnél Zomborban,

kinél ezen **Trieureink** eredeti budapesti gyári áraink szerint kaphatók.

Budapesti gyári áraink a következők:

1. a. sz. Trieur szelelő nélkül 65 frt, szelelővel 75 frt.	
1. sz. " " " 85 " " 95 "	
2. sz. " " " 130 " " 150 "	
3. sz. " " " 160 " " 180 "	

233. szám.
1882.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a zombori tekintetes kir. járásbíró 2992/1882. számú végzése által Weindl József ügyvéd, zombori lakos végrehajtató javára König János zombori szállási lakos ellen 1900 frt tőke, ennek 1882. évi május hó 17. ik napjától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 49 frt 68 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 595 frtra becsült 2 lánc búza, 8 lánc zab, 2 lánc kukorica, 1 lánc árpa, 200 öl kender és 150 ölnyi burgonya vetések nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 3234/1882. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis keletgradinai pusztán fekvő alperesi birtokon leendő eszközzésére 1882-ik év augusztus hó 12-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1882-ik évi július hó 30. ik napján.

Cservenka Lajos,
kir. bírósági végrehajtó.

1-1

Társas-kocsi közlekedés.

Van szerensem a t. c. utazó közönségnek becses tudomásra hozni, hogy

kényelmesen berendezett új

TÁRSAS-KOCSI

f. évi június 20-ától kezdve naponta Zomborból a bezdáni hajóállomáshoz és vissza

következő rendben közlekedik:

Zomborból Bezdába d. u. 5 óra 30 perckor esatlakozással a fölfele menő postahajóval.

Bezdárból Zomborba a lefele menő postahajó megerkezte után.

Az indulás és érkezés Zomborban a »Vadászkürt szálloda« előtt, Bezdában pedig az állomásnál történik.

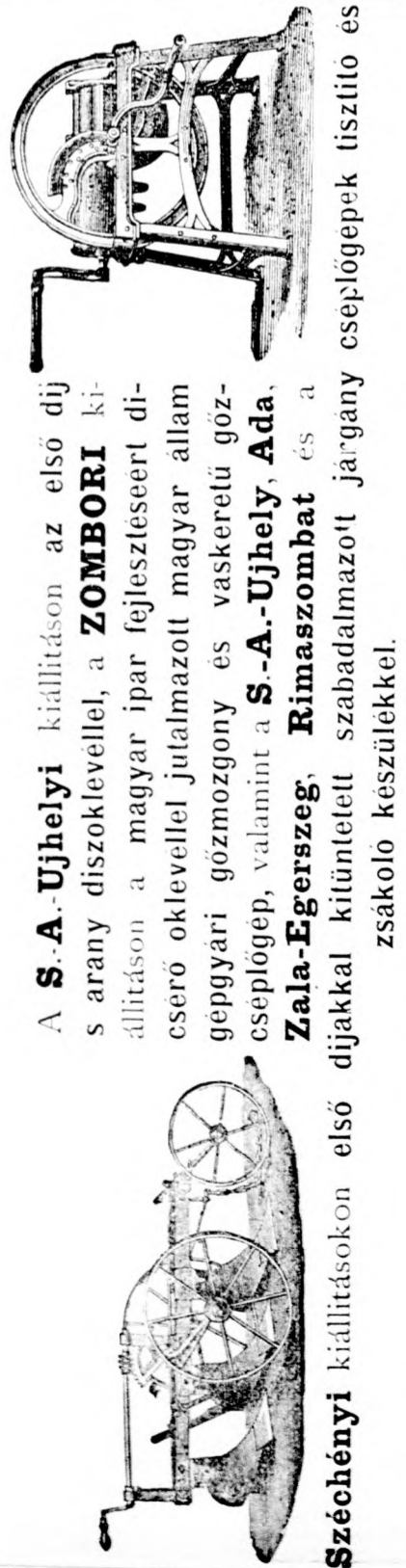
Menetdíj személyenként 1 frt 20 kr.; postagysz 20 kilogrammig személyenként ingyen.

Jegyek előre váltandók

Spitzer Bernát

szállító üzletében Zomborban.

8-8

A **S. A. Ujhelyi** kiállításán az első díj s arany díszoklevéllel, a **ZOMBORI** kiállításán a magyar ipar fejlesztéseért díjeserő oklevéllel jutalmazott magyar állam gépgyári gozmozgony és vaskerülő gozmozgópé, valamint a **S. A. Ujhelyi, Ada, Zala-Egerszeg, Rimaszombat** és a Széchenyi kiállításokon első díjakkal kitüntetett szabadalmazott járgány cseplőgépek tisztító és zsákolo készülékek.

FEHÉR MIKLÓS,

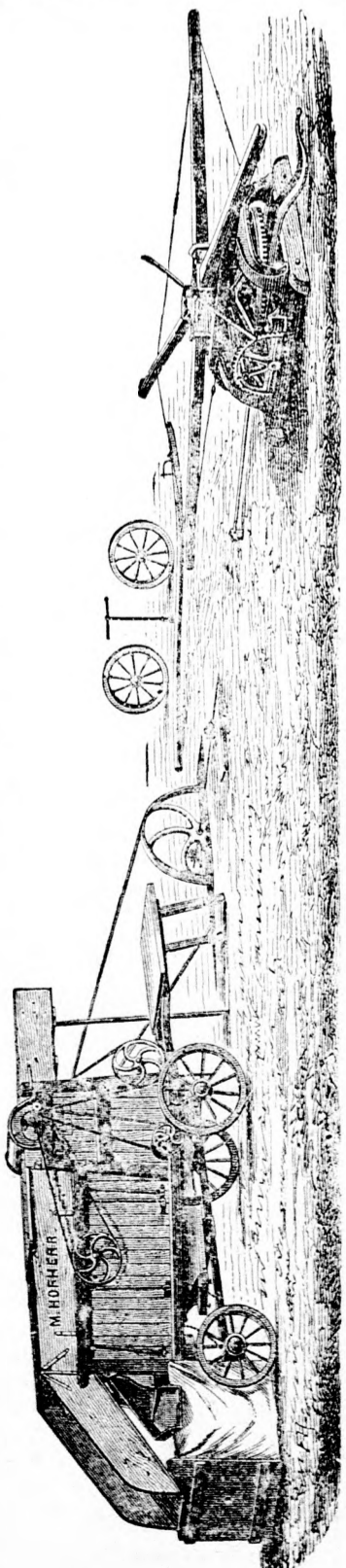
Vezérgépnyelő magyar, osztrák, angol, francia, amerikai és német mezőgazdasági gépjáratoknak

BUDAPEST, üllői ut, 25. „Köztelek“

ajánlja legnagyobb és nagy választékú raktárát az általa legelőször behozott legújabb szerkesztett járgány cseplőgépeit 4 lóerőre, tisztító és zsákolo készülékekkel, valamint kisebb cseplőgépeit 1-2 lóerőjű járgány hajtásra, szalma és törökzáróval; szelelő, tisztító és választó rostát, Trieur-eit konkoly, búkköny és zabválasztó szerkesztettel, kukorica morzsolóit, szeoskavagó és daráló gépeit, három-vasu könnyű járatú ekéit a legolcsóbb árak és kedvező feltételek mellett

Abrázolt árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

6-5

2820. sz.
tkvi 1882.

Árverési hirdetmény.

A kulai kir. járásbíró mint tkvi hatóság részéről közzhírre tétetik, hogy Gross S. fiai kucurai bejegyzett cégnek Kulics Mihály lakos elleni 371 frt 25 kr. tőke követelése és járulékaiknak kielégítése végett a zombori kir. Törvényszék és a kulai kir. járásbíró mint tkvi hatóság területén lévő Kucura községi 230. sz. tkjben Kulits Mihály és neje, szül. Dudás Mária neveiken álló A. I. a. (467. 468.) hr. sz. 234. ö i. sz. 359 ölnyi ház egészben 400 frt, — ugyanazon tkjben 1140. hrsz. 382 ölnyi pöttag fele 128 frt 25 kr., és ugyanazon tkjben felvett 2141. hrsz 745 ölnyi nagy tag egészben és ehhez tartozó legelő illetékekkel 170 frtnyi kikiáltási becsár mellett 1882. évi október hó 17. ik napján d. u. 2 órakor Kucura község-házánál megtartandó nyilvános árverésen — szükség esetén a becsáron alul is — mindegyik részlet külön-külön eladatni fog.

A vevők által letendő bánatpénz a 400 frt; 128 frt 25 kr., és 170 frtnyi becsár 10 %-a.

Kelt a kulai kir. járásbíró mint tkvi hatóságnál 1882. évi július hó 15.

Sztojkovits,
kir. aljárásbíró.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvénye
SAVANYU-KÚT
legjobb Asziali-és üdítő ital,
kitűnő hatásának bizonyult köhögésnél, gége bajoknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

40-22